

Raportul de activitate al directorului Muzeului Național Secuiesc pe anul 2025

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Covasna, pentru Muzeul Național Secuiesc, aflat în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, precum și cu cele ale Regulamentului de evaluare.

Muzeul Național Secuiesc este o instituție publică de cultură de importanță regională, cu personalitate juridică, subordonată Consiliului Județean Covasna și își desfășoară activitatea într-un mediu cu o economie stagnantă, dar cu tradiții culturale puternice cu o tentă mic-burgheză moștenită mai ales din sfârșitul sec.19, începutul sec. 20, perioada de glorie a localității și a județului. MNS este o instituție cultural-științifică de drept public, care și-a propus cercetarea, păstrarea și prezentarea moștenirii culturale a comunității și a memoriei culturale regionale din Ținutul Secuiesc. MNS își îndeplinește misiunea sa muzeală, culturală și științifică prin îndeplinirea unor atribuții, respectiv prin desfășurarea de activități specifice multiple în domeniul colecționării, conservării, restaurării, protecției, evidenței, cercetării, evaluării și valorificării spirituale a bunurilor din patrimoniul cultural național, regional și local.

1. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent;

Fondat în satul Imeni ca o colecție particulară de interes local, primind apoi prestigiosul nume de Muzeul Național Secuiesc, instituția a devenit cel mai prestigios lăcaș de cult al Secuimii. Exemplul fondării unui muzeu a fost preluat de la noi de către celelalte orașe din Ținutul Secuiesc. Cea mai palpabilă expansiune a muzeului nostru s-a produs chiar în județul nostru, prin întemeierea unor filiale ca cel de la Târgu Secuiesc, Cernat, Baraolt, Zăbala, Galeria de Artă „Gyárfás Jenő” din Sfântu Gheorghe și din anul 2010 Spațiul Expozițional de Artă Contemporană Magma.

Cea mai mare provocare în anii precedenți a fost finalizarea renovării/reabilitării sediului muzeului și a parcului din jur.

Obiectivul proiectului a vizat reabilitarea, modernizarea, conservarea, protecția și valorificarea durabilă a Muzeului Național Secuiesc și a parcului dendrologic, monument remarcabil, de interes național, de categoria A, aflat pe Lista Monumentelor Istorice a Județului Covasna.

Muzeul Național Secuiesc a devenit un muzeu modern, cu spații expoziționale reorganizate.

În anul 1875, în conacul său din Imeni, Emília Zathureczky, soția lui János Cserey, și-a deschis colecția publicului. Acest moment marchează apariția „celulei primordiale” a Muzeului Național Secuiesc, ceea ce înseamnă că instituția noastră în anul 2025 aniversază 150 de ani de existență.

Muzeul Național Secuiesc a încheiat anul 2025 cu o activitate profesională deosebit de intensă, marcată și de aniversarea a 150 de ani de existență. Colaborarea strânsă dintre departamentul de pedagogie muzeală și activitățile de comunicare a contribuit semnificativ la creșterea vizibilității muzeului, la consolidarea relațiilor comunitare și la succesul programelor profesionale.

Am sărbătorit acest an jubiliar prin expoziții inedite, conferințe, publicații de promovare a muzeului și diverse evenimente. În urma reabilitării ansamblului Muzeului Național Secuiesc, finanțat prin Programul Operațional Regional, ne propunem an de an revitalizarea acestuia și prezentarea, valorificarea patrimoniului cultural.

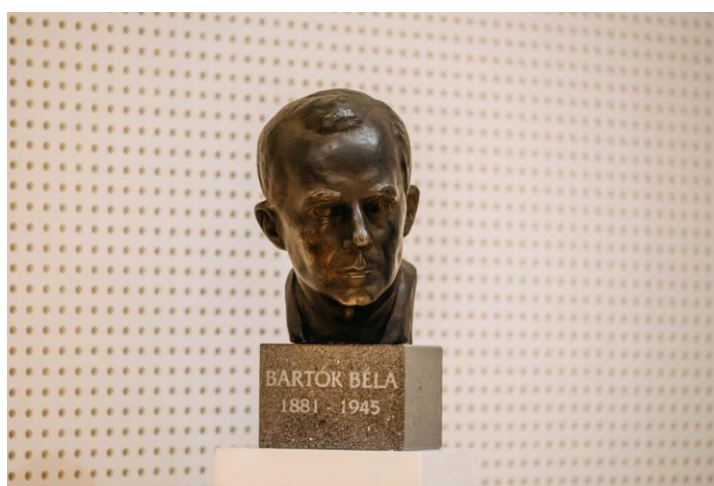
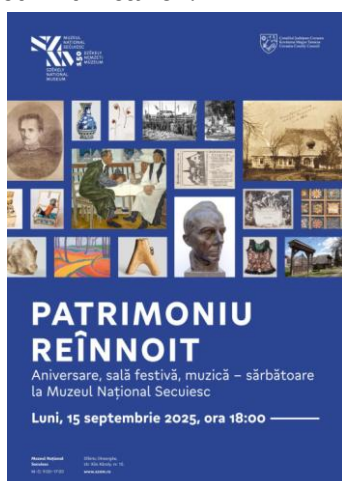
De ce spunem că în anul 2025 am avut expoziții inedite?

Deoarece, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la moartea pictorului Jenő Gyárfás (1857–1925), am organizat o expoziție în care, alături de capodoperele sale (*Tetemrehívás, Regele Matei alungă episcopul de Otranto, Moartea lui Áron Gábor*), am prezentat și lucrări de tinerețe, necunoscute până acum publicului larg. Totodată, am expus operele achiziționate în ultimii ani la licitații, corespondența artistului cu părinții săi, schițele sale, ținuta originală a modelului său, Ida Fogolyán, precum și, în format virtual, un tablou care se află temporar la Muzeul Etnografic din Budapesta.

După expoziția dedicată lui Gyárfás, a ajuns la noi ampla expoziție *Atelierul lui Károly Kós*, realizată anul trecut de Muzeul Maghiar de Arhitectură din Budapesta, Arhivele Capitalei Budapesta și Galeria de Artă din Budapesta. Această expoziție itinerantă a prezentat, prin intermediul planurilor originale, fotografiilor de arhivă, reprezentărilor contemporane și documentelor, capodoperele timpurii ale tânărului arhitect. Vizitatorii au admirat nu doar planurile excepționale ale lui Kós, ci și piese de mobilier realizate după desenele sale, precum și reconstrucția Cetății Ciorii din Stana.

În planurile noastre se regăsește și amenajarea unei camere memoriale în turnul muzeului – căci unde altundeva ar putea fi omagiat mai potrivit acest polihistor, dacă nu chiar în clădirea pe care, în interviurile sale târzii, o numea cea mai dragă dintre creațiile sale? Acest gest inedit nu este doar oportun, ci și unic, întrucât aceasta va fi singura cameră memorială dedicată lui Károly Kós din Transilvania. Acest plan se va finaliza în cursul anului 2026.

Un alt moment important al anului jubiliar a fost inaugurarea sălii de concerte dedicate lui Béla Bartók, unde, sperăm, cei mai renumiți artiști din regiune vor încânta publicul cu muzica lor.

Pe 15 septembrie am ajuns din nou la un moment festiv: în această zi, acum 146 de ani, Muzeul Național Secuiesc a devenit instituție comunitară. În anul 2025, pe această dată

importantă, am inaugurat sala festivă renovată și modernizată, care poartă cu demnitate numele lui Béla Bartók.

În programul festiv enumerăm următoarele:

- Evenimentul s-a deschis cu muzica lui Béla Bartók
- Salutul lui Mihály Vargha, directorul Muzeului Național Secuiesc, și al lui Sándor Tamás, președintele Consiliului Județean Covasna
- Prelegere susținută de dr. Zsolt Sári, director adjunct al Muzeului Satului din Szentendre:
„Doar din izvor curat – Concertul lui Béla Bartók la Sfântu Gheorghe”
- Vizită ghidată în expoziția Csereyné – 200. Renaștem! cu dr. Enikő Szócsné Gazda, etnograf al muzeului
- A participat: profesoara de flaut Katalin Császár și profesorul de orgă și pian László-Levente Szabó-Siklódi, cadre didactice ale Liceului de Artă „Plugor Sándor”

Această zi a fost pentru MNS sărbătoarea patrimoniului reînnoit: ne-am amintit de fondatoarea noastră, Emília Cserey Zathureczky, și am adus totodată un omagiu moștenirii lui Béla Bartók.

Cu această sărbătoare am mulțumit tuturor celor care au contribuit la păstrarea valorilor muzeului și am invitat membrii comunității noastre să celebreze împreună cu noi ziua de naștere a Muzeului Național Secuiesc.

<https://sznm.ro/ro/event/patrimoniu-reinnoit-aniversare-sala-festiva-muzica/>

Pe lângă vernisarea expozițiilor, am lansat noi publicații și am organizat programe destinate copiilor și familiilor, invitând publicul să participe la evenimente speciale cu ocazia unor zile semnificative, precum Ziua păsărilor și copacilor, Ziua internațională a protecției monumentelor sau Noaptea muzeelor.

De la mijlocul lunii ianuarie, echipa de arheologi a Muzeului Național Secuiesc a desfășurat cercetări preventive la limita de nord a municipiului Sfântu Gheorghe, în zona unde se construiește patinoarul, în vecinătatea Arenei Sepsi.

Muzeul a primit o colecție valoroasă de arme. Muzeul Național Secuiesc a achiziționat în luna martie o colecție foarte valoroasă de arme, inclusiv baionete și săbii, constând în aproape două sute de piese, datorită unei donații din partea lui Csaba Tompa, profesor de istorie pensionat și istoric local din Covasna.

Proiectul Muzeul este al tuturor

Muzeul Național Secuiesc a lansat în toamna anului 2025 programul „Muzeul este al tuturor”, având ca scop facilitarea accesului elevilor din localități mai îndepărtate la patrimoniul nostru cultural, într-o manieră experiențială. În cadrul inițiativei, un total de 417 copii din șase localități au participat la activități de pedagogie muzeală, prelegeri de specialitate și ateliere.

Programul a avut de fiecare dată o structură similară: copiii au descoperit mai întâi expoziția temporară „Secuții – trăsături moștenite” în cadrul unei activități interactive de pedagogie muzeală, după care specialiștii invitați le-au susținut prelegeri sau ateliere,

iar evenimentul s-a încheiat cu o gustare comună. Printre participanți s-au numărat elevi din Estelnic, Brateș, Tălișoara, Târgu Secuiesc, Ghelinta și Poian.

Impactul pe termen lung al programului se reflectă în apariția unor noi legături și tradiții comunitare. Copiii nu doar că au făcut cunoștință cu colecțiile muzeului, ci au oferit și feedback prin propriile creații, astfel relația dintre muzeu și comunități devenind una vie și reciprocă.

Implementarea programului profesional „Muzeul este al tuturor” a fost sprijinită în anul 2025 de Academia Maghiară de Arte.

Cine sunt, în esență, secuii? Ce cunoaștem despre Ținutul Secuiesc? Ce percepții și convingeri persistă în legătură cu ei și în ce măsură oglindesc acestea realitatea? Cum se definesc pe sine locuitorii Ținutului Secuiesc?

În luna octombrie 2025 s-a deschis expoziția temporară a Muzeului Național Secuiesc, intitulată *Secuii – Trăsături moștenite*, și va fi deschisă vizitatorilor între 21 octombrie 2025 și 31 ianuarie 2027, explorează aceste întrebări prin intermediul a numeroase artefacte valoroase, păstrate cu grijă în muzeele din Ținutul Secuiesc. Aceasta oferă vizitatorilor o experiență muzeală captivantă, unică și profund evocatoare.

<https://sznm.ro/ro/exhibition/secuii-trasaturi-mostenite/>

Cu acest prilej a fost înmănat Premul „Orbán Balázs” al Ținutului Secuiesc, pentru mai multe persoane, care au avut rezultate deosebite în rezolvarea problemelor comune ale comunităților din Ținutul Secuiesc.

După terminarea programelor organizate în sala Bartók, invitații au luat parte la o masă festivă, care a creat o atmosferă de sărbătoare în incinta Muzeului Național Secuiesc.

Organizator: Centrul de Cultură al Județului Covasna în colaborare cu Muzeul Național Secuiesc, Consiliul Județean Covasna, Consiliul Județean Harghita, Consiliul Județean Mureș.

Expoziția temporară intitulată **Secuii – Trăsături moștenite**, explorează aceste întrebări prin intermediul a numeroase artefacte valoroase, păstrate cu grijă în muzeele din Ținutul Secuiesc. Aceasta oferă vizitatorilor o experiență muzeală captivantă, unică și profund evocatoare.

Caracteristica definitorie a expoziției rezidă în reunirea, într-o singură prezentare, a obiectelor păstrate în diverse localități din Ținutul Secuiesc, dezvăluind bogata moștenire culturală a regiunii, de la procesul de urbanizare al secolului al XIX-lea și până în zilele noastre.

De la Zăbala la Gheorgheni și de la Sfântu Gheorghe la Cristuru Secuiesc, această expoziție impresionantă reunește obiecte și documente din aproape toate colecțiile muzeelor din Ținutul Secuiesc, aducând în prim-plan artefacte remarcabile păstrate în instituțiile regionale. Cele șapte secțiuni tematice, 77 de povești, 10 filme documentare și sute de fotografii – realizate cu contribuția a zece muzee – oferă vizitatorilor din Sfântu Gheorghe o imersiune profundă în istoria și prezentul Ținutului Secuiesc.

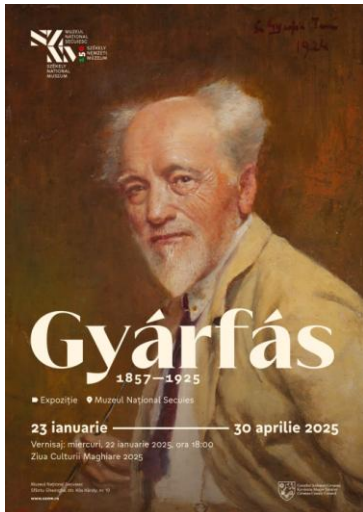

În luna mai s-a deschis expoziția temporară *KÓS 140. Atelierul lui Károly Kós*. Expoziția a prezentat primele capodopere ale tânărului arhitect, prin intermediul planurilor originale, fotografiilor de arhivă, reprezentărilor contemporane și documentelor. Prin publicațiile din acea perioadă și scrierile sale, sunt evocate viziuni și realizări legate de mai multe genuri, care au avut o strânsă legătură cu organizarea comunității, toate născute în casa sa din Stana, cunoscută sub numele de Cetatea Ciorii.

Curatorul expoziției a fost Anthony Gall, arhitect premiat cu Premiul Ybl, profesor universitar și decan al Facultății de Arhitectură „Ybl Miklós” de la Universitatea Óbuda. Curator asociat: Magdolna Simon.

Expoziția de la Muzeul Național Secuiesc s-a bazat pe expoziția de succes cu același titlu, organizată în 2024 la Múcsarnok, în Budapesta.

Expoziția a fost deschisă în perioada 16 mai – 1 septembrie 2025.

Cu ocazia Zilei Culturii Maghiare, Muzeul Național Secuiesc a inaugurat o expoziție în sălile sale de expoziții temporare, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la moartea lui Jenő Gyárfás (1857–1925).

Lucrările unuia dintre cei mai renumiți artiști vizuali ai Ținutului Secuiesc, aflate în colecția de artă a instituției, au fost parțial prezentate deja publicului din Sfântu Gheorghe și din întreaga regiune în expozițiile anterioare. Ca noutate a acestei expoziții lucrări achiziționate în ultimii câțiva ani sau primite prin donații au fost expuse pentru prima dată cu această ocazie.

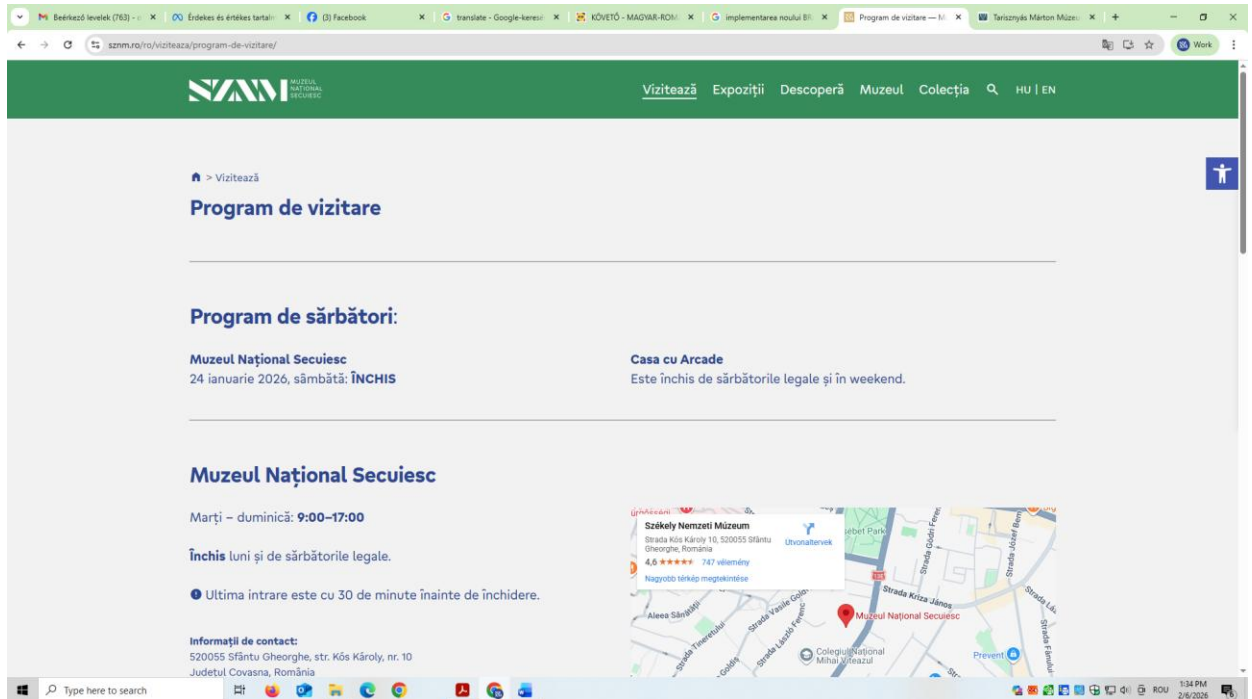
Expoziția a fost deschisă vizitatorilor în perioada 23 ianuarie–30 aprilie 2025.

.....

Am reușit în mare parte să finalizăm proiectele propuse și asumate în Proiectul de management pentru anii 2022-2026, după cum urmează:

- S-a finalizat cu succes reabilitarea și modernizarea sediului MNS din str. Kós Károly, nr.10, Sf.Gheorghe;
- S-a finalizat reînnoirea și modernizarea bibliotecii documentare de la parterul sediului MNS;
- S-a finalizat proiectarea și realizarea noilor expoziții de bază din sediul MNS și clădirile aferente: istorie (Geniile din spatele eroilor, Repere), etnografie (Dna Cserey – 200 Renaștem!), istoria instituției, pedagogia muzeală.
- Am reușit să implementăm până la finalul anului 2025, în proporție de 80 %, proiectul pentru expoziția de bază arheologie, finalizarea și vernisarea acestuia se va întâmpla în prima decadă a anului 2026.
- S-a finalizat proiectarea și implementarea noului BRAND al MNS: antetul, web site-ul, inscripțiile exterioare și interioare, lapidariumul. În urma actualizarea identității vizuale am dezvoltat și strategia de comunicare pentru a rămâne relevant, am lansat newsletter
- Am introdus sigle noi în mai multe versiuni - chiar și aniversarea de 150 de ani - pe toate materialele oficiale, rapoarte, obiecte promoționale.
- Materiale de promovare: pliante, broșuri, panouri, inscripții, ghiduri și audio-ghiduri, pe toate le-am conformat cu noul stil vizual.

- Site-ul Web: Implementarea noului brand prin intermediul noului website, care funcționează ca hub principal de informare și promovare. Prin acest proces, am transformat vizibilitatea MNS, oferind o experiență mai modernă și coerentă vizitatorilor. Pe site se găsesc instrumente de accesibilitate pentru slabvăzători (mărește textul, micșorează textul, contrast mare, fundal luminos, font lizibil, etc.)

- Itinerarea unor expoziții proprii în țară și în străinătate, ca de exemplu:
- a) Expoziția noastră itinerantă intitulată Lumea lui Károly Kós, 1912 a fost deschisă la Nyíregyháza – Sóstói Falumúzeum pe 24 iunie. Expoziția prezintă viața și opera lui Károly Kós.
- b) După Sfântu Gheorghe, în luna mai s-a deschis expoziția Gyárfás 1857-1925 la Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorgheni.

- promovarea pe plan național și internațional a valorilor artistice autohtone și universale din domeniul muzeografiei;
- creșterea accesului publicului la evenimente muzeale;
- asigurarea diversificării ofertei culturale.
- S-au efectuat lucrări peisagistice în grădina muzeului, s-a modificat parțial traseul pentru vizitarea muzeului, iar sălile de expoziție au fost adaptate la nevoile persoanelor cu dizabilități.
- Ne-am propus și am reușit ca activitățile de pedagogie muzeală să ocupe o pondere semnificativă în total activităților, în clădirea administrativă din spatele clădirii principale, unde s-au amenajat spații corespunzătoare pentru desfășurarea unor activități interactive.
- În anul 2025 au participat 2400 de copii, scolari și preșcolari la activitățile de pedagogie muzeală, organizate de către MNS.
- Constituirea științifică, administrarea, conservarea și restaurarea patrimoniului
- Cercetarea științifică, evidența, documentarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului
- Punerea în valoare a patrimoniului în scopul cunoașterii, educării și recreerii
- S-a finalizat mutarea depozitului de etnografie, din depozitul temporar din str. József Attila, în depozitul din sediul MNS, reorganizarea acestuia, necesar pentru îmbunătățirea condițiilor de conservare a patrimoniului cultural (textile, lemn, ceramică), și trecerea de la spații vechi la depozite moderne. În timpul și după strămutare, s-a verificat starea de conservare a pieselor pentru ocrotirea bunurilor culturale mobile.
- organizarea voluntarilor în munca muzeală, asigurarea trainingurilor de specialitate pentru muzeografi.

Ca obiectiv al managementului este atragerea de fonduri europene, coordonarea secțiilor, asigurarea dezvoltării spiritului inovativ la șefii de secții. În anul 2025 am reușit să atragem fonduri de la Academia Maghiară de Artă. Cu aceste fonduri am realizat Programul „Muzeul este al tuturor” – 0003-MMA-25-EPT/2025.

Programul a vizat inițial 167 de elevi din trei localități, însă datorită interesului ridicat a ajuns să implice 417 copii din șase localități (Brateș, Olățel, Estelnic, Poian, Târgu Secuiesc, Ghelinta). Activitățile au inclus programe de pedagogie muzeală, prezentări susținute de specialiști invitați și gustări comune. Programul a consolidat în mod semnificativ relația dintre muzeu și instituțiile de învățământ din regiune.

Creșterea ponderii veniturilor proprii în totalul veniturilor instituției prin creșterea numărului de vizitatori și atragerea unor alte surse de finanțare pentru diversificarea programelor instituției.

În anul 2025 la sediul MNS am avut 18754 vizitatori, din care 8536 cu plată cu bilete de intrare și 5882 au intrat gratuit.

Am avut venituri nesemnificative din închirierea salei Bartók pentru evenimente/concerte, cum ar fi Festivalul de muzică clasică Sepsis Classic .

La activitățile de pedagogie muzeală au participat un total 2400 de copii, din care 1800 cu plată și 600 gratuit.

Din vânzarea билетelor am avut un venit de 160.160 lei

Din taxa de ghidaj am realizat un venit de 14.000 lei

În total în sediul MNS am realizat un venit de 174.160 lei

La eliberarea билетelor de vizitare prin statistici lunare/anuale se face segmentarea publicului, pe categorii.

Bilete de intrare

- întreg – 25,00 Lei

- cu preț redus (elevi, studenți, pensionari) – 15,00 Lei

- de grup pentru elevi și studenți (10-30 persoane) – 5,00 Lei / persoană

- de familie (2 adulți și 2-5 copii) – 60,00 Lei

Tarife zilnice

Bilete valabile în timpul programului de vizitare la Muzeul Național Secuiesc sau în secțiile externe din Sfântu Gheorge: *Casa cu Arcade**, *Galeria de Artă Gyárfás Jenő***, *Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA**; Târgu Secuiesc: *Muzeul de Istorie a Breslelor Incze László*; Cernat: *Muzeul Haszmann Pál*; Baraolt: *Muzeul Depresiunii Baraolt*; Zăbala: *Muzeul Etnografic Ceangăiesc*

- integrat județean (valabil 7 zile) – 60,00 Lei

- Tur ghidat – 100,00 Lei

- Tur ghidat la o expoziție – 50,00 Lei

Intrare gratuită

Pentru preșcolari, copii instituționalizați, persoane cu dizabilități cu însoțitor, angajații rețelei de muzee din România, posesorii cardurilor ICOM, reprezentanți mass-media, studenți cu legitimații (în domeniul etnografiei, istoriei, artei plastice), delegațiile oficiale precum și alte delegații cu caracter cultural, în limita programului de vizitare a muzeului.

S-a definit un regulament pentru vizitatori, ce se poate accesa pe situl MNS, cu privire la :

- Reguli de vizitare și siguranță
- Protecția exponatelor
- Orele de închidere
- Ghidaj
- Vizitele cu minori
- Măsurile de securitate, sistem de supraveghere
- Realizarea de fotografii și înregistrări video
- Fumatul

<https://sznm.ro/ro/viziteaza/accesibilitate/>

Facebook

Am reușit capacitarea interesului publicului pe pagina Facebook a MNS, printr-o strategie consecventă, postarea conținuturilor autentice și diversificate. După statisticile făcute am observat că oamenii apreciază conținutul pe care îl consideră informativ, cum ar fi o postare legată de un eveniment actual, încercând tot timpul să oferim cea mai bună experiență posibilă.

În perioada 01.01.2025-31.12.2025 am avut 4618 urmăritori pe Facebook, cu +7.1% față de anul precedent.

Este interesant faptul cum găsesc oamenii conținutul nostru.

- traficul pe site bazat pe sugestii în proporție de 41,4 %
- pe baza de conținut Reels, tip de divertisment în proporție de 20,8 %
- pe baza de căutare în fluxul de știri în proporție de 19,2 %
- pe baza urmărilor în proporție de 17,3 %
- pe baza trimiterii, împărțirii știrilor în grupe în proporție de 1,3 %

După grupa de vârstă	proporție	După țara de origine	proporție	După orașe din România și Ungaria	
45-54 ani	24,3 %	România	62,6 %	Sfântu Gheorghe	43,9 %
35-44 ani	22,8 %	Ungaria	32,0 %	Tg. Mureș	6,8 %
65+ ani	22,4 %	Germania	1,7 %	Cluj-Napoca	6,2 %
55-64 ani	15,7 %	Austria	0,8 %	Miercurea Ciuc	4,2 %
25-34 ani	12,6 %	Marea Britanie	0,8 %	Od. Secuiesc	4,2 %
18-24 ani	2,2 %	USA	0,7 %	Budapesta	23%

În anul 2025 am avut 318976 de vizualizări pe pagina facebook, constând din numărul de redări sau apariții ale conținutului pe ecran al postărilor MNS.

Expoziții premiate

Anul acesta două expoziții ale Muzeului Național Secuiesc au fost nominalizate la premiul Expoziția anului 2025!

Premiul „Expoziția anului” a fost înființat de către Societatea Pulszky din Ungaria.

- Muzeul Național Secuiesc a primit diplomă de apreciere pentru expoziția „Csereyné 200 – renaștem”, care prezintă într-un mod inovator activitățile de colecționare ale Emíliei Csereyné Zathureczy și oferă o experiență vizuală clară. Concepția grafică a fost realizat de către Hügyecsek Balázs. Curatorul expoziției este Szócsné Gazda Enikő, etnograf.

Mulțumim Societății Pulszky - Asociației Muzeelor Maghiare pentru recunoaștere!

- Expoziția „Secuii - Trăsături Moștenite” a fost premiat cu Premiul Expoziția Anului 2025, curator principal este etnograful dr. Kinda István. Ceremonia de premiere a avut loc chiar în momentul deschiderii expoziției premiate care s-a întors acasă la Sfântu Gheorghe, la Muzeul Național Secuiesc.

<https://youtu.be/Ic89eQoTJv4>

Această dublă recunoaștere profesională este o mare onoare pentru instituția și comunitatea noastră.

Muzeul Național Secuiesc a vernisat pe 21 octombrie 2025 expoziția „Secuii - Trăsături Moștenite”, prezentând patrimoniul cultural al regiunii cu sute de obiecte secuiești. Caracteristica definitorie a expoziției rezidă în reunirea, într-o singură prezentare, a obiectelor păstrate în diverse localități din Ținutul Secuiesc, dezvăluind bogata moștenire culturală a regiunii, de la procesul de urbanizare al secolului al XIX-lea și până în zilele noastre.

Această expoziție a fost distinsă cu premiul Expoziția Anului 2025.

Suntem mândri de faptul că László Vinczeffy, pictor și restaurator, câștigător al Premiului Munkácsy și membru cu drepturi depline al Academiei Maghiare de Arte, a fost colegul nostru, momentan pensionar, a fost premiat cu Premiul pentru Cultură Háromszék. Acest premiu este o distincție prestigioasă înființată în 2013 de Consiliul Județean Covasna și Centrul de Cultură al Județului Covasna, acordată anual de Ziua Culturii Maghiare (22 ianuarie) pentru a recunoaște merite remarcabile în promovarea culturii locale.

Tot în anul 2025, de Zilele orașului, premiul Pro Urbe a fost acordat pictorului și restauratorului László Vinczeffy, el a primit Premiul Pro Urbe, care este cea mai înaltă distincție acordată de Primăria Sfântu Gheorghe, pentru personalități locale, cu vârsta de peste 70 de ani, care au sporit reputația orașului.

<https://covasna45.ro/index.php/lumea-noastra/titulul-pro-urbe-pentru-laszlo-vinczeffy-pictura-restaurare-si-amintiri-din-zagon/>

Parcul dendrologic din jurul ansamblului de clădiri completează valoarea artistică și arhitecturală a acestuia. Parcul a fost înființat cu scopul de a prezenta speciile de arbori caracteristici acestei regiuni.

Prin reabilitarea MNS am reușit să valorificăm colecțiile chiar și prin tehnici smart, în așa fel cu expoziții interactive încercăm să ajungem și la generațiile mai tinere.

Avem inscripții trilingve și ghidaj trilingv, deci putem să primim vizitatori din toată țara, dar și din străinătate.

În urma reabilitării am reușit să extindem spațiile expoziționale cu 30% față de cum a fost până acum.

Asigurăm căi de acces persoanelor cu handicap la mediul fizic, informațional și comunicațional, am montat hărți tactile cu clădirea MNS atât la intrare cât și la fiecare etaj. La intrarea în MNS este montat un audioghid care stochează informații audio care urmează să fie ascultate de către vizitatori.

2. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități;

Retrospectiva celor mai importante colaborări care se adresează aceleiași comunități: Muzeul Etnografic din Budapesta, Muzeul Etnografic în Aer Liber din Szentendre, Muzeul Maghiar de Comerț și Turism din Budapesta, Muzeul de Artă din Budapesta, Muzeul Național de Istorie Naturală din Budapesta, Academia Maghiară de Știință, MTA-Institutul de Cercetări Minoritare Budapesta, Institutul de Cercetări Strategice din Budapesta, Galeria Kárpát-haza, Arhivele Capitalei Budapesta, Biblioteca Națională Széchényi, Muzeul de Arte Plastice - Szépművészeti Múzeum, Institutul de Istorie Militară din Budapesta, Muzeul Național de Istorie a României din București, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj, Asociația Etnografică Kriza János din Cluj Napoca, Societatea Muzeului Ardelean.

Muzeul Național Secuiesc participă în calitate de partener-coorganizator la programe/proiecte organizate de instituții partenere și asociații cum ar fi:

Muzeul Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc, Muzeul Secuiesc al Ciucului din Miercurea Ciuc, Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorghieni, Muzeul Maghiar de Comerț și Turism din Budapesta, Muzeul József Attila din Makó, Muzeul Jósza András din Nyíregyháza – Casa Kállay, Asociația de Micologie „László Kálmán” din Sfântu Gheorghe, Universitatea Transilvania-Facultatea de Muzică din Brașov, Asociația Georgius, Asociației de Heraldică și Vexilologie din Transilvania, Institutul Liszt – Centrul Cultural Maghiar Sfântu Gheorghe, Biblioteca Județeană Bod Péter, Biblioteca Teleki Teka.

După redeschiderea porților muzeului din 26 octombrie 2023, evenimentele și expozițiile itinerante se organizează în sediul principal, o parte dintre ele au fost organizate în colaborare cu instituții muzeale de renume din țară, precum și cu instituții de cultură din Ungaria.

La nivel internațional, Muzeul Național Secuiesc a continuat colaborarea cu instituții de cultură din Ungaria în vederea itinerării expozițiilor comune.

În sălile renovate și modernizate ale clădirii-monument istoric, vizitatorii sunt așteptați cu expoziții al căror conținut și forme de prezentare oferă experiențe muzeale de povestit.

Expoziția *Repere* reface istoria Muzeului nostru, de la înființare până în prezent. Prin forme de comunicare ludice și digitale, vizitatorii pot afla poveștile obiectelor prezentate și ale faptele evocate.

Expoziția *Geniile din spatele eroilor* își propune să celebreze unitatea comunității care s-a născut în toamna anului 1848, concentrându-se asupra episoadelor care au dus la organizarea autoapărării și la cele mai importante elemente ale acesteia – industria de război și turnarea de tunuri.

Spațiile expoziționale de la primul etaj s-au umplut cu un nou conținut. Acolo se poate vizita expoziția de bază **Dna Cserey – 200. Renaștem!** și expoziția **Secuii. Trăsături moștenite.**

Emília Cserey Zathureczky a fost fondatoarea muzeului, cu expoziția o comemorăm pe ea. Expoziția prezintă viața, activitatea fondatoarei muzeului, Emília Cserey Zathureczky, prezintă o culegere din cele mai vechi piese ale Muzeului Național Secuiesc. Expoziția oferă o perspectivă asupra acestei vieți minunate. Cu broderii și mobile din secolele XVII-XVIII, cu ceramică, ceramică fină, piese de sticlărie din secolele XVIII-XIX și cu obiecte de bronz din epoca fierului timpurie evocă lumea fascinantă a obiectelor care au înconjurat-o pe doamna Emília Cserey Zathureczky care au format colecția veche a Muzeului Național Secuiesc.

Expoziția temporară a Muzeului Național Secuiesc, intitulată **Secuii – Trăsături moștenite**, s-a deschis pe 21 octombrie 2025 și explorează aceste întrebări prin intermediul a numeroase artefacte valoroase, păstrate cu grijă în muzeele din Ținutul Secuiesc. Aceasta oferă vizitatorilor o experiență muzeală captivantă, unică și profund evocatoare.

Caracteristica definitorie a expoziției rezidă în reunirea, într-o singură prezentare, a obiectelor păstrate în diverse localități din Ținutul Secuiesc, dezvăluind bogata moștenire culturală a regiunii, de la procesul de urbanizare al secolului al XIX-lea și până în zilele noastre.

De la Zăbala la Gheorgheni și de la Sfântu Gheorghe la Cristuru Secuiesc, această expoziție impresionantă reunește obiecte și documente din aproape toate colecțiile muzeelor din Ținutul Secuiesc, aducând în prim-plan artefacte remarcabile păstrate în instituțiile regionale. Cele șapte secțiuni tematice, 77 de povești, 10 filme documentare și sute de fotografii – realizate cu contribuția a zece muzee – oferă vizitatorilor din Sfântu Gheorghe o imersiune profundă în istoria și prezentul Ținutului Secuiesc.

Expoziția se transformă într-un veritabil centru de convergență pentru valorificarea patrimoniului cultural al regiunii: pe lângă artefactele unice, reunește practici de colecționare, concepte curatoriale și cercetări, generând creații noi și inovatoare. Astfel, prezentarea complexă și diversă este asigurată nu doar de amploarea și calitatea exponatelor, ci și de perspectivele și expertiza variată a colaboratorilor – etnografi și istorici.

Curatorii aduc în prim-plan ansambluri unicate de o valoare remarcabilă, precum documentele și fotografiile transmise posterității de Ágoston Csató, un secuie emigrat în America, un dulap artizanal realizat din elemente reciclate provenind de la patru piese de mobilier pictat, datând din perioada 1770–1880, sau clopotul din 1622 al bisericii reformate din Surcea. De asemenea, obiectele emblematică contemporane sunt bine reprezentate: o sticlă de plastic de apă minerală din 2024 ilustrează conținutul bogat de fier al apelor minerale din regiune. Alături de obiecte cu note umoristice, precum ceaunul pentru încălzit pălincă, împodobit cu mânere de inspirație falică, prind viață și artefactele care dezvăluie istoriile tulburătoare ale Ținutului Secuiesc: zestrea din 1981, pregătită în Ciuc pentru o tânără mireasă care și-a pierdut viața într-o explozie de gaz înainte de a se stabili alături de soțul ei în Budapesta. Exemplul din Mădăraș al baladei

despre fata prinsă într-o mașină de treierat aduce un deznodământ mai luminos: se dezvăluie că eroina acestui poem popular tragic, transmis oral, s-a vindecat în mod miraculos după accidentul din anii 1930, s-a căsătorit și a avut copii. Dincolo de tradițiile agricole, expoziția familiarizează vizitatorii cu specificul gastronomiei regionale, cu practicile locale ale religiei și credinței, precum și cu patrimoniul meșteșugurilor și al industriei casnice, subliniind astfel fundamentele esențiale pentru perpetuarea identității culturale.

Expoziția ilustrează, totodată, caracterul dinamic și fluid al culturii secuiești, făcând tangibilă continua sa transformare. Motivele schimbării perpetue, progresului, gândirii inovatoare și forței tradiției se regăsesc constant, fie că vorbim despre tehnologii agricole, cultura materială, obiceiuri, vestimentație sau alte aspecte ale stilului de viață. Nu este trecut cu vederea nici faptul că locuitorii Ținutului Secuiesc, purtați de curgerea vieții, au modelat și continuă să modeleze cultura materială și spirituală în funcție de nevoi, tendințe și oportunități. Prezentarea analizează, până în contemporaneitate, rolul strategic al fenomenelor culturii populare, al obiceiurilor, tradițiilor și religiei în conservarea identității maghiare și, în mod special, a celei secuiești. Găzduită de Muzeul Național Secuiesc, această inițiativă nu își propune să destrame imaginea conturată despre secui și Ținutul Secuiesc, ci oferă o experiență captivantă, prin care vizitatorii își pot rafina și îmbogăți viziunea anterioară, conferindu-i o profunzime mai mare.

Pe 15 septembrie am ajuns la un moment, festiv când am inaugurat Sala Bartók - sala festivă renovată și modernizată, care poartă cu demnitate numele lui Béla Bartók.

În această zi, acum 146 de ani, Muzeul Național Secuiesc a devenit instituție comunitară.

Sala Bartók a fost renovată, dotată cu echipamente moderne, acustica a fost îmbunătățită. Sala Bartók are o acustică bine echilibrată și adaptată la tipul de clădire, au fost instalate panouri fonoabsorbante, care ajută la diminuarea ecoului.

Anterior în sala festivă erau expuse portretele lui Miklós Barabás și Jenő Gyárfás, acum în 2025, ne-am conformat cu noua imagine a MNS, are un design interior aparte, am apelat la pictorul maghiar Győző Somogyi, un pictor câștigător al Premiului Munkácsy, iar pereții de astăzi sunt decorați cu picturi, un panteon secuiesc, redând personalități importante ai Ținutului Secuiesc.

Dorim să achiziționăm un alt pian, un instrument profesional, să transformăm spațiul într-o sală de concerte, unde putem invita muzicieni profesioniști, de renume, să găzduim evenimente dedicate muzicii și artei.

Vizitatorii sunt așteptați cu noi expoziții și evenimente ale căror tematici pun în lumină istoria Muzeului, istoria seculor și patrimoniul regional, pun în lumină arhitectura lui Károly Kós, pun în lumină colecțiile noastre, precum și alte tematici științifice. Ne-am propus ca după reabilitarea MNS să ocupăm spațiile noi cu expoziții noi, prin integrarea tehnologiilor adecvate pentru o experiență interactivă.

3. Expoziții de bază deschise după reabilitarea MNS:

Geniile din spatele eroilor

Trei Scaune în războiul de independență din 1848–1849

Dna Cserey – 200. Renaștem!

Revoluția și războiul de independență din 1848-1849 este unul dintre evenimentele definitorii din istoria maghiarimii. Scopul acestuia a constat în obținerea independenței și autodeterminării naționale, în introducerea constituționalismului și dobândirea libertăților individuale. Reformele sale au inițiat, de asemenea, transformarea burgheză a societății maghiare. A făcut parte integrantă din revoluțiile europene din 1848, fiind însă singura în cazul căreia s-a reușit o rezistență militară de succes.

După o vară plină de catastrofe naturale și epidemii, Trei Scaune a decis, în noiembrie 1848, să se apere. Secuții și-au organizat trupele și au creat unul dintre cele mai mari centre industriale militare din regiune din resurse locale.

Obiectivul de autoapărare a mobilizat întreaga societate, copiii, femeile și bărbații participând deopotrivă la producția de material de război, nu numai prin muncă manuală, ci și prin sacrificii materiale.

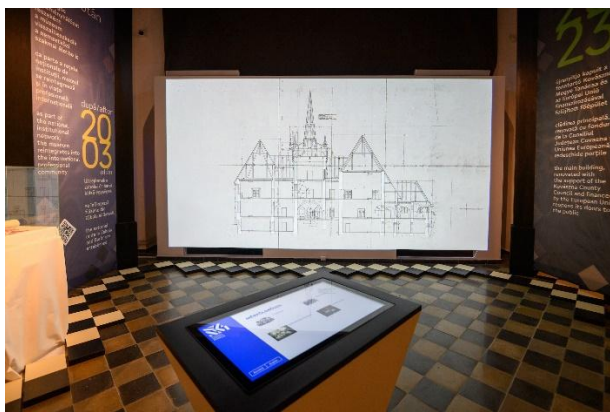
Expoziția noastră își propune să comemoreze unitatea comunității care s-a născut în toamna anului 1848, concentrându-se asupra episoadelor care au dus la organizarea autoapărării și la cele mai importante elemente ale acesteia, industria de război și turnarea de tunuri.

Repere

Prin Expoziția *Repere*, le propunem vizitatorilor să pornească pe urmele unor obiecte selecționate din imensa Colecție a Muzeului Național Secuiesc. Obiecte care funcționează ca niște semne de orientare prin istoria de aproape 150 de ani a Muzeului nostru, de la înființare până în prezent. Un prezent care include și procesul de renovare completă a clădirii proiectate de Károly Kós, proces programat să fie finalizat în 2023, plus alte puncte de reper similare din istoria noastră instituțională.

Deși istoria Muzeului Național Secuiesc este un teren relativ cunoscut, Expoziția *Repere* le oferă vizitatorilor o experiență de exploratori. Și asta datorită reînnoirii conținutului expozițional, care este digital și on-line, astfel încât vizitatorii au mai puțin de citit, mai mult de văzut și multe taine de descoperit.

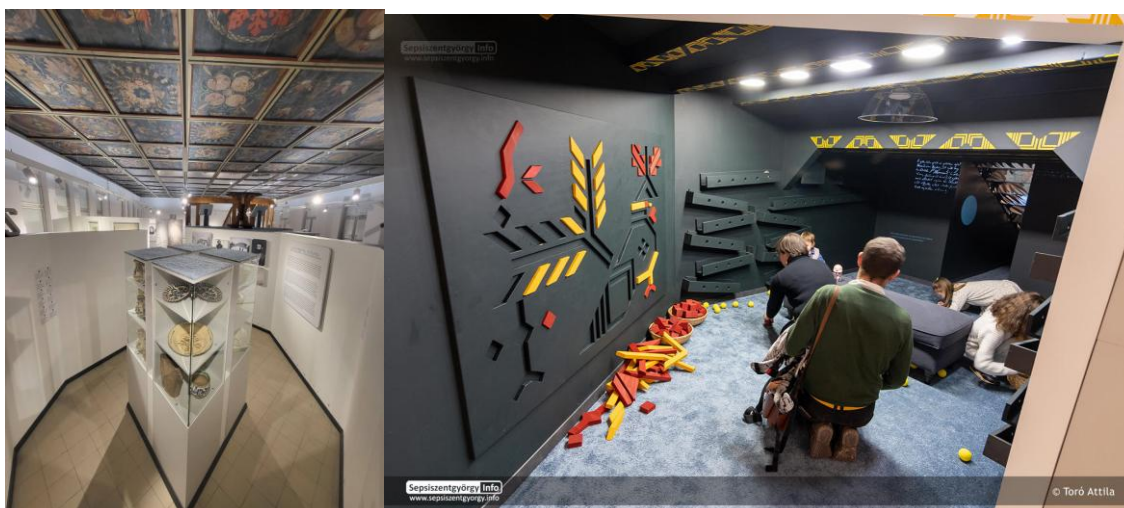
Dna Cserey – 200. Renaștem!

În Imeni, fostul județ Trei Scaune s-a fondat aceea colecție, care a fost prezentată în septembrie 1875 într-un eveniment public, organizat cu ocazia Adunării Generale a Medicilor și Naturaliștilor, într-o expoziție mare. Cu doi ani după prima expoziție, instituția noastră a purtat deja numele de Muzeul Național Secuiesc! Emília Cserey Zathureczky a fost fondatoarea muzeului, cu expoziția noastră o comemorăm pe ea.

În secolul al XIX-lea a fost o raritate, ca o femeie să fondeze un muzeu! Legăturile sociale ale doamnelor au fost foarte restrânse datorită normelor sociale. Totuși cum a putut realiza o femeie un muzeu? Cine a fost Emília Cserey Zathureczky? A făcut numai un muzeu, sau a realizat și alte evenimente sociale și culturale?

Familia Zathureczky a migrat din Ungaria de Sus (azi Slovacia) în Transilvania și aici a crescut cei doisprezece copii ai săi. Capul de familie, István Zathureczky a fost administratorul moșiilor a mai multor nobili, astfel a ținut în scurt timp deja legături strânse cu nobilimea din Transilvania. Și-a educat cei douăsprezece copii, astfel între copiii săi se numără și revoluționari pașoptiști, deputați parlamentari, ofițeri, proprietari de fabrici, politicieni economici. Copii săi s-au căsătorit cu importante familii nobiliare, deci după jumătate de secol de la așezarea familiei în Transilvania (1817) au creat o rețea uriașă de contacte sociale. Datorită rolului lor în revoluția din 1848 și a angajamentului lor față de revoluție, și secuii din straturi mai inferioare au respectat familia Zathureczky. Acest mediu social impresionant a favorizat familia.

Doamna Emília Cserey Zathureczky ca fondatoarea muzeului, ne poate fi un model pentru noi toți... În ciuda faptului că și-a pierdut soțul și toți copiii săi, deși distrusă de tragediile familiare, totuși a participat în finanțarea asociațiilor de caritate, a sprijinit financiar școlile și spitalele, a construit clopotniță și a participat în sprijinirea bisericii. Principala sa realizare a fost crearea Muzeului Național Secuiesc, pe care a susținut-o atât de mult și l-a ridicat pe un standard atât de înalt, încât la 25 de ani de la realizarea primei expoziții, muzeul a participat deja la expoziția mondială din Paris, iar manuscrisele, arhivele sale documentare au fost studiate de academicieni și cercetători. Expoziția noastră vă oferă o perspectivă asupra acestei vieți minunate. Cu broderii și mobile din secolele XVII-XVIII, cu ceramică, ceramică fină, piese de sticlărie din secolele XVIII-XIX și cu obiecte de bronz din epoca fierului timpurie evocăm lumea fascinantă a obiectelor care au înconjurat-o pe doamna Emília Cserey Zathureczky și care au format colecția veche a Muzeului Național Secuiesc.

4. Analiza SWOT:

Puncte tari:

Activitate științifică intensivă, prin cercetări în biblioteci, arhive și pe teren
 Administrarea colecțiilor valoroase, cu un număr mare de obiecte;
 prelucrarea continuă a colecțiilor și punerea lor la dispoziția publicului;
 diversitatea domeniilor de activitate;
 înaltă calitate profesională a angajaților;
 numărul mare de expoziții proprii și itinerante, precum și sesiuni științifice;

Puncte slabe:

Lipsa unui specialist sau angajarea unui specialist în relații publice care să proiecteze și să implementeze campanii creative și eficiente.
 Lipsa unui specialist sau angajarea unui specialist tehnic, informatician
 Lipsa unui restaurator de textile și ceramică.

Oportunități:

reactivarea sediului MNS reabilitat - vom atrage mai mulți vizitatori;
 Activarea reactivarea spațiilor din Casa cu Arcade prin diverse expoziții de artă plastică și activități organizate pentru publicul din Sf.Gheorghe reactivarea Galeriei de Artă Gyárfás Jenő - pentru primirea unor expoziții marcante de artă plastică, pictură, sculptură și artă decorativă.
 Va fi un potențial care va atrage mai mulți vizitatori;
 promovare pe mai multe canale, orașul este o destinație de turism;
 creșterea interesului turistic pentru regiune;
 creșterea numărului iubitorilor de muzică și artă;

Amenințări:

Instabilitatea economică, legislativă și politică;
 Finanțarea mai slabă de la buget cu privire la evenimente;
 Atragerea altor surse de finanțare private;
 Dezvoltarea activităților culturale ale unor concurenți importanți financiar; hoteluri, târguri meșteșugărești și restaurante, asociații culturale, ONG-uri;

prin expoziții marcante vom atrage vizitatori străini;	
--	--

5. Îmbunătățirea activității instituției;

Strategia MNS vizează satisfacerea nevoilor culturale ale comunității, din acest punct de vedere pentru anul 2025 am propus și am realizat îndeplinirea următoarelor obiective: Am asigurat un cadru favorabil evenimentelor culturale organizate în/și de muzeu: a expozițiilor, a conferințelor, a întâlnirilor cu oameni de știință, cu scriitori, cu alte personalități;

Am păstrat imaginea pozitivă în rândul specialiștilor și a comunității;

Am îmbunătățit procesul managerial privind organizarea, coordonarea, controlul și evaluarea în vederea realizării obiectivelor propuse;

În anul 2025 am început organizarea expoziției de bază intitulată “Tempora preahistorica Vestigii arheologice ale unei civilizații vechi de 6000 de ani” - expoziție concepută în domeniul arheologiei, care va fi expus la etajul II din sediul MNS, momentan din faza de implementare, suntem gata cu lucrările estimate în proporție de 80 % .

Pentru această expoziție am inițiat mai multe colaborări cu mai mulți furnizori pentru următoarele lucrări și servicii prestate:

- Pe baza creației intelectuale, s-au realizat elementele vizuale din cadrul expoziției permanente de arheologie, care va fi montat în sala de expoziție de la etajul II al MNS.

- Am achiziționat serviciile de proiectare a designului vizual și a planurilor de bază

- Am finalizat lucrările de instalare, lucrările de construcție - pereți din gips-carton cu design, tapetare, instalare pereți din panouri, electricitate, montare, vopsire elemente, montare gazon artificial, montarea peretelui principal și a cadrului de lemn, montarea sistemului de vitrine încorporate, conform concepțiilor și indicațiilor elaborate de către MNS, precum proiectelor realizate în conformitate cu contractele și ofertele de preț.

- Am achiziționat panouri din sticle rezistente la spargere, securizate cu margini teșite în diverse mărimi

- Am colaborat cu furnizorul cu privire la montarea sistemului de vitrine în expoziția de bază arheologie, care se va deschide în anul 2026, constând din patru vitrine încorporate, o vitrină ovală, opt vitrine încorporate în podea , două vitrine din lemn de pin, acestea fiind de diferite dimensiuni, realizate conform concepțiilor, indicațiilor elaborate de către curatorul MNS, precum și pe baza proiectului de vizuală grafică, cu elemente vizuale, care variază de la identități de brand la conceptul arheologilor, la materiale publicitare și grafică digitală.

Identitatea vizuală a MNS reprezintă totalitatea elementelor grafice care definesc și comunică esența brandului muzeului către public. În anul 2025 am finalizat un alt segment inclus în noul brand și identitate vizuală, care constă din realizarea pachetului de produse informative.

Conform proiectului de design grafic și a planurilor detaliate, vectoriale, realizate de către graficianul Koter Vilmos, am reușit colaborăm cu furnizori de încredere, care au realizat materialele informative într-o calitate superioară, cum ar fi: inscripții informative în legătură cu programul de deschidere, cu prețul biletelor, colante pentru

geamuri cu folii speciale, de culoare negru, decorare cu materiale textile de tip blackout, panouri informative din material forex de culoare gri și alb, harta imprimata pe material hartie tip whiteback, plăci din material PMMA clear plexic, personalizat cu folii, etichete imprimate personalizate pentru uși, coridoare, tăblițe cu inscripții de marcarea clară și practică a toaletelor, marcaje, săgeți pe holuri – serviciile de imprimare includeau folii imprimate de tip Easy removable.

Acest lucru nu doar că îmbunătățește imaginea brandului, dar transmite și profesionalism.

Am reînnoit panoul publicitar din fața sediului nostru, care a devenit o parte componentă a identității vizuale și a strategiei de branding MNS, acum oferă o identitatea vizuala mai puternică.

- Am achiziționat diferite module de rafturi metalice cu 12 nivele și polițe metalice, reglabile cu posibilitatea modificării distanței cu pas 50 mm-pentru depozitele de etnografie rezistente la sarcini statice.

- Anul acesta am reușit să îmbogățim colecția secției din Baraolt cu o nouă dioramă, în dimensiunea 500*180 a Bătăliei de la Turda (1944) machete, 150 figurine de infanterie, 10 vehicule de luptă și 10 modele de avion. Toate în miniuatură, texturate și pictate cu fidelitate istorică.

Am achiziționat și montat sistem de securitate și alarmă hybrid wireless cablat fortezza pro gsm, sirena exterioare pe cablu, sirena pa cablu de interior în Spațiul de Artă Contemporană Magma.

Am achiziționat dulapuri de arhivare pentru desene și hărți cu dimensiuni 1400*1200*900 mm cu 10 sertare uncat pentru păstrarea obiectelor patrimoniale aflate în colecția secției de Istorie.

Pentru eficientizarea cheltuielilor pe servicii, am schimbat furnizorul de telecomunicații, am trecut de la Vodafone la Digi România, care a oferit prețuri mai avantajoase.

La schimbarea furnizorului de telecominucații am luat în considerare și cerințele tehnice necesare pentru proiectul arhivei digitale AnnART (1990-1999), respectiv a asigurării unei conexiuni directe de internet cu o lățime de bandă garantată, în vederea asigurării funcționării optime a serverului local de la Spațiul de Artă Contemporană Magma. Arhiva digitală conține un volum semnificativ de materiale foto și video de mari dimensiuni, neceare pentru consultare publică online.

În luna octombrie s-a deschis expoziția temporară intitulată Secuiei – Trăsături moștenite, iar pentru buna desfușarare a organizării, montării, vernisării, derulării expoziției, am colaborat cu mai mulți furnizori, care au prestat lucrări sau servicii cum ar fi:

- Realizarea conceptului de iluminat și reglaje iluminat speciale în sălile de expoziție de la etajul I al MNS.
- Servicii de instalare, programare, configurare, testare și punere în funcțiune a echipamentelor multimedia, a proiectoarelor, a mini calculatoarelor, a ecranelor tactile, a televizoarelor, a sistemelor audio, a reflectoarelor, instalarea mobilierului suport precum și instruirea persoanelor care vor utiliza acestea.
- Am colaborat cu un furnizor care a confecționat și montat un stand de expoziție din structură de lemn masiv, Pal wenge, vitrina sticla, si leduri de iluminare 520*200*190 cm

Pentru eficientizarea activităților și a cheltuielilor - în urma mutării colecțiilor din depozitele închiriate din str. József Attila, colecțiile le-am mutat înapoi în sediul MNS

- am renunțat prin rezilierea contractului de închiriere, pentru un spațiu de 82 mp, spațiu pe care nu îl mai folosim.
 - În viitorul apropiat dorim să edităm un catalog din relicvele pașoptiste din Colecția MNS, suntem în faza de implementare, ceea ce a inclus executarea și procesarea fotografiilor despre 120 de obiecte muzeistice. Acest catalog va completa expoziția de bază Geniile din spatele eroilor.
 - Pentru expoziția Secuiei. Trăsăturii moștenite am comandat următoarele servicii IT prin firma Pingwin Coding: modificarea aplicației web în regim offline, integrarea unui ecran de navigație, dezvoltarea unei interfețe web personalizate, inclusiv pictograme, selector de limbă, sase grafice și funcționalități interactive, instalarea unui sistem de operare personalizat pe toate dispozitivele.
 - Am relocat un sistem tehnic de securitate TVCI cu 16 camere și sistem de alarmă la Muzeul Haszman Pál din Cernat.
 - Lucrările grafice pentru expoziția Secuiei, au fost realizate de către I.F. Csillag István, conform concepțiilor și indicațiilor profesionale elaborate de către MNS, cu includerea următoarelor: proiectare grafică, designul grafic – coperta catalog, proiectarea materialelor publicitare pentru spații interioare și exterioare.
 - În urma reorganizării bibliotecii documentare, în anul 2025 am realizat conversia evidenței electronice conținând 140.000 de înregistrări în baza de date, în sistemul de baze de date Qulto, pentru gestionarea colecțiilor de bibliotecă.
 - Pentru a eficientiza activitățile de pază și securitate, am schimbat furnizorul vechi (Grizzly Security) cu un furnizor nou (SPC Escort Srl), care ne oferă activități cu caracter specific de pază, monitorizare cu personal propriu și intervenție rapidă la obiectiv.
 - Am extins sistemele de alarmare și de supraveghere video cu butoane de panică Wireless.
 - Am reușit să edităm anuarul Acta Siculica 2024, într-un număr de 150 de exemplare. Am limitat numărul exemplarelor pentru a eficientiza cheltuielile de tipărire.
 - Pentru îmbunătățirea activităților am schimbat furnizorul cu privire la serviciile de mentenanță a sistemului de instalație și detectare/semnalizare avertizare incendiu/mentenanța sistemului de instalație supraveghere video, mentenanța sistemului de stingere incendiu/hidranți exteriori, asistența la configurarea rețelei locale și suport tehnic și a serviciului Wifi prin furnizorul Combridge.
 - La depozitul de mobilă am achiziționat instalații de climatizare și ventilație adaptate nevoilor specifice ale clădirii și luând în considerare protecția colecției.
 - Am redactat catalogul de expoziție pentru expoziția intitulată Secuiei. Trăsături moștenite în două limbi (ro, hu).
 - La sfârșitul anului a apărut o publicația aniversară János Mihály, a cărei lectură lingvistică de specialitate a fost realizat de către Weisz Attila.
 - Am realizat două tratamente prin fumigare la colecția de textile – protecția colecției.
 - Pentru expoziția Kós Károly 140 curatorii au ales documente originale din biblioteca documentară, care necesitau restaurare, pentru a fi expuse. Lucrările de restaurare la cele 9 cărți au fost realizate de către Plant Studio Srl.
- Am coordonat secțiile interne și externe, asigurând dezvoltarea spiritului inovativ la șefii de secții.
- Am asigurat participarea personalului de conducere și nu numai la diverse cursuri, sesiuni științifice, conferințe în vederea certificării diverselor competențe individuale necesare în domeniul managementului instituțiilor de cultură.
- Prin stabilirea unor scopuri și ținte măsurabile în anul 2025 am pus accentul pe asumarea responsabilității de către personalul MNS pentru rezultatele obținute.

În planul de activitate am inclus diversificarea ofertei culturale și oferirea unor servicii de calitate, aici aş enumera organizarea unor zile speciale, cum ar fi: Noaptea Muzeelor, Ziua Culturii Maghiare, Ziua Patrimoniului. Prezentarea unor selecții de obiecte muzeale, care au ajuns în colecția MNS în curând, dar nu mai mult de doi ani, evenimente de închidere, finisajul expozițiilor itinerante.

Am valorificat patrimoniul, pe care muzeul le-a expus în expozițiile itinerante, organizate în Sfântu Gheorghe, sau itinerate în alte localități.

Am pus la dispoziția diverșilor specialiști a unor materiale din fototeca muzeului, sau a unor piese din cadrul colecțiilor pentru a fi cercetate, documentate, publicate, înțelese.

Am stabilit tematici care s-au justificat în expozițiilor organizate, am atins scopul prin obiectivele urmărite. Tematicile alese au fost în concordanță nu numai cu patrimoniul muzeului, dar și cu diverse evenimente sau idei care preocupă societatea contemporană, astfel am reușit educarea vizitatorilor sau aniversarea unor evenimente, având în vedere și publicul țintă.

Am folosit patrimoniului muzeal în scopuri prevăzute de reglementările legale în vigoare.

Ca funcție specifică a muzeului este protejarea patrimoniului – în acest context am reușit să facem lucrările de restaurare profesională la 6 piese de mobilier pictat (ladă de zestre), cu ajutorul restauratoului Domokos Levente.

Am încheiat contracte de asigurare parțială sau integrală, în funcție de obligațiile ce ne revin potrivit prevederilor Codului civil, pentru bunurile mobile și imobile care fac obiectul patrimoniului muzeal, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Muzeul Național Secuiesc și-a desfășurat activitatea anuală care s-a sintetizat prin următoarele funcții fundamentale ale muzeului:

- gestionarea colecțiilor prin conservarea, restaurarea, depozitarea, evidența, asigurarea securității patrimoniului MNS;
- îmbogățirea și diversificarea patrimoniului existent, prin achiziționarea de noi bunuri patrimoniale prin acțiuni de colecționare, cercetare, respectiv prin cumpărare și prin primire de donații;
- programe proprii de cercetare;
- programe de cercetare în colaborare cu alte instituții muzeale, culturale sau de învățământ, stabilite prin protocoale de cercetare;
- organizarea de expoziții permanente, temporare și itinerante, proprii sau în colaborare, respectiv primirea de expoziții itinerante, prezentarea unor programe educative;
- editarea de publicații, de cărți științifice sau de popularizare, editarea de periodice științifice, pliante;
- organizarea de sesiuni și conferințe științifice;
- utilizarea metodologiei pedagogiei muzeale;
- depozitarea și conservarea pieselor muzeale ocupă locul central, prin distribuirea și existența multiplelor activități care se impun
- conservarea activă a colecțiilor MNS este prioritate principală prin microclimat adecvat, tratamente aplicate pieselor pentru păstrarea lor în bune condiții.

Înbunătățirea activității și a managementul instituției o menținem prin procesul de planificare, organizare, coordonare, conducere și control, într-un mod cât mai eficient, al resurselor MNS (umane, financiare, materiale și informaționale), în vederea atingerii scopurilor Muzeului Național Secuiesc.

În concluzie – muzeul își dorește să se dezvolte în contextul actualelor schimbări, tendințe și provocări de mediu.

Trebuie să menținem resursa umană motivată. Stimulăm dorința fiecărui angajat de îmbunătățire permanentă a propriei activități.

Antrenăm în procesul decizional angajați care demonstrează competența profesională, seriozitate.

În cursul anilor am dezvoltat și menținem o cultură organizațională bazată pe un puternic sistem de valori.

Promovăm principiile privind etica profesională.

Managementul permite subordonaților să exercite autodirijare și autocontrol, în anumite limite, pentru probleme de rutină, astfel subordonații se simt folositori și importanți. Dacă participarea lor la luarea deciziilor, autodirijarea și autocontrolul sunt extinse, își îmbunătățesc performanțele.

MNS a găzduit în colaborare cu Spațiul de Artă Contemporană Magma cursul de formare privind Transferul Complex de Cunoștințe Muzeale: Pedagogie, Experiență, Învățare pe tot parcursul vieții, organizat de Centrul de Educație și Metodologie Muzeală Szentendre, care a oferit instruire practică pe tema Aplicarea metodelor pedagogice de artă în Muzeu. Formarea a vizat în mod specific formarea continuă a muzeologilor și educatorilor muzeali din Ținutul Secuiesc.

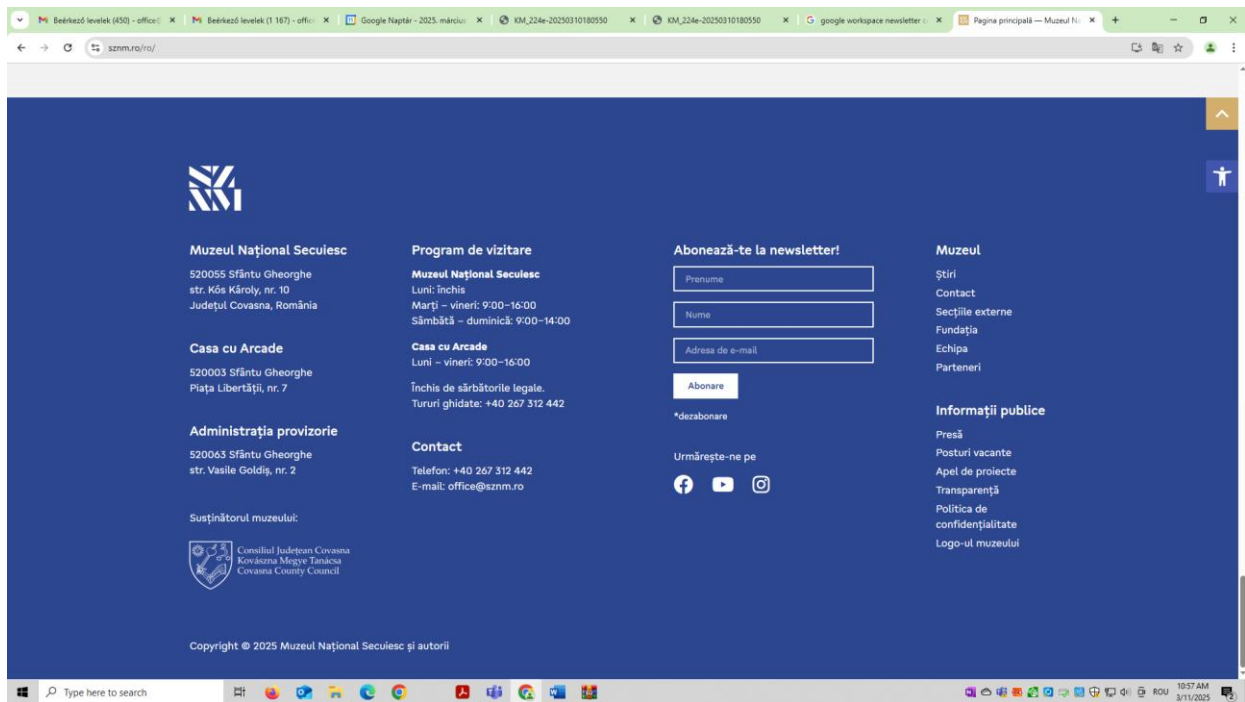
La curs au participat colegii din cadrul MNS: Csáki- Bartha Zonga, Szász Róbert-Tivadar, Vinceffy Orsolya, Dimény Erika, Lévai Barna și Dimény-Haszmann Orsolya, Kispál Ágnes-Evelin, Kispál Attila precum și alți colegi din cadrul muzeelor din Ținutul Secuiesc.

6. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

Muzeul are o identitate vizuală nouă. Situl oficial al MNS are un design nou, o nouă viziune de brand, astfel experiența vizuală a utilizatorului s-a îmbunătățit.

S-a dezvoltat schema structurală și de conținut al noului web site, utilizăm structuri vizuale în trei limbi (RO, HU, EN).

Prin Google Workspace folosim a comunicare eficienta prin trimiterea de Newsletter-uri/mesaje electronice livrate regulat de către MNS, către utilizatorii din lista anterioară și celor noi abonați, care își dau acordul în mod expres și neechivoc, cu privire la termenii și condițiile expuse în regulament.

La promovarea evenimentelor marcante am folosit bannere uriașe promo, afișate pe fațada Casei cu Arcade și în centrul orașului, pe fațada clădirii Spațiului de Artă Contemporană Magma și pe panoul publicitar din str. Brașovului- acest spațiu l-am, primit gratuit de la Biroul Image al Primăriei și îl folosim doar când ei nu au evenimente marcante de promovat.

Afișele evenimentelor noastre-fiind mijlocul practic de transmitere a mesajelor noastre către cetățeni, le amplasăm pe panoul publicitar al MNS.

Noul site este actualizat în mod constant

<https://sznm.ro/ro/descopera/evenimente/arhiva-evenimentelor/>

între timp, conținutul vechiului site poate fi accesat la următorul link → oldsite.szm.ro

În anul 2025 lucrăm cu măsurile definite de către managementul PR al MNS:

- Pentru promovarea și comunicarea MNS aplicăm Google Workspace, care permite trimiterea e-mailurilor personalizate, newsletter, lucrul de la distanță, din birou, acesta permite personalului MNS, atât individual cât și echipelor formate pentru proiecte diferite, să lucreze împreună eficient, pe orice dispozitiv, indiferent de unde se află.
- Promovarea evenimentelor și comunicarea acestora prin alte canale: site oficial, facebook MNS, Radio Gaga, Erdély TV, Sepsi Radio cu transmisiuni Live pe facebook.
- Am revizuit parteneriatele media (Prima Press) și selecția celor mai importante cu acoperire regională.
- Am îmbunătățit modul de comunicare prin intermediul rețelelor sociale și site-urile de specialitate(youtube, facebook, instagram, radio) și am optimizat tipurile de comunicare.
- Contul de Facebook al MNS are peste 4.600 de utilizatori. Oferim publicului nostru o modalitate simplă de a găsi evenimentele noastre, creăm și administrăm evenimente, folosind secțiunea Evenimente, prin care ne adresăm vizitatorilor noștri, pentru a crește numărul de participanți la vernisaje, la vizionări online. Folosim

Facebook Live când dorim ca evenimentul nostru să aibă peste 50 de invitați. În urma vernisajelor postăm fotografiile sau clipuri video pentru evenimente.

Din grupul de voluntari, am ales pe cel mai bun, pe care am reușit să-l angajăm ca muzeograf, având studii superioare în specializarea de istoric, și între atribuțiile lui se enumeră primirea oaspeților și ghidajul de specialitate în trei limbi. Szász Tivadar Robert în anul 2025 a participat la un curs de perfecționare obținut prin bursă la Muzeul Parlamentar din Budapesta, intitulat "Muzeu fără frontiere" – care ajută cooperarea tinerilor profesioniști maghiari în domeniul muzeal din Bazinul Carpatic.

Trimitem comunicatul de presă cu informații noi, pe categorii distincte:

Comunicate invitație- utilizăm pentru a invita redactori și jurnaliști la un eveniment organizat de către MNS.

Comunicate de reamintire - trimitem pentru a reaminti jurnaliștilor și publicului de evenimentul nostru prezentat în comunicatul-invitație.

Comunicate anunț - informăm publicul despre o expoziție sau alt eveniment ce va avea loc la MNS - are drept scop publicarea și convingerea vizitatorilor, localnicilor de a participa la programul desfășurat la MNS. Textul comunicatului conține suficiente detalii pentru a permite realizarea de către jurnaliști a unui material de presa de sine stătător.

Comunicatele de informare - trimitem când ne referim la evenimente importante care au loc în cadrul muzeului.

Trimitem notificări și actualizări despre evenimente prin Google Workspace/Broadcasts, avem un program stabilit, de câte ori pe săptămână / lună dorim să comunicăm cu vizitatorii noștri. Trimitem mesaje personalizate bazate pe interesele vizitatorilor. Am organizat grupuri de persoane de contact și liste de distribuție, este o modalitate rapidă de a trimite un mesaj, un anunț, o invitație la mai mulți destinatari de e-mail. Trimiterea unui newsletter, brandul MNS va deveni mult mai expus în fața persoanelor interesate de evenimentele, știrile MNS. În așa fel avem statistici concrete cu privire rezultate clare (nr de email-uri deschise, click-uri, conversii). Acestea pot fi măsurate prin urmărirea ratei de deschidere a mesajelor, a click-urilor și a dezabonărilor.

În legătură cu evenimentele noastre, construim manual fiecare sablon (template) destinat campaniilor de email marketing, în acest fel toate sunt personalizate, conțin informații despre eveniment, începând de la logo-ul MNS, culorile care reprezintă imaginea Muzeului, precum și mesajul care vrem să-l transmitem.

7. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

Tipurile de bilete sunt diferențiate, valabile în timpul programului de vizitare la Muzeul Național Secuiesc sau în secțiile externe din Sfântu Gheorge: Casa cu Arcade, Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA; Târgu Secuiesc: Muzeul de Istorie a Breslelor Incze László; Cernat: Muzeul Haszmann Pál; Baraolt: Muzeul Depresiunii Baraolt; Zăbala: Muzeul Etnografic Ceangăiesc.

Bilete de intrare:

Bilet întreg – 25,00 Lei

Bilet cu preț redus (elevi, studenți, pensionari) – 15,00 Lei

Bilet de grup pentru elevi și studenți (10-30 persoane) – 5,00 Lei / persoană

Bilet de familie (2 adulți și 2-5 copii) – 60,00 Lei

Bilet integrat județean (valabil 7 zile) – 60,00 Lei

Tur ghidat – 100,00 Lei

Tur ghidat la o expoziție – 50,00 Lei

Taxă de fotografiere (pentru uz personal în timpul nunților sau la alte ocazii) – 200,00 Lei / oră

Închirierea unei săli de expoziție – 200,00 Lei / oră

Intrare gratuită:

Pentru preșcolari, copii instituționalizați, persoane cu dizabilități cu însoțitor, angajații rețelei de muzee din România, posesorii cardurilor ICOM, reprezentanți mass-media, studenți cu legitimații (în domeniul etnografiei, istoriei, artei plastice), delegațiile oficiale precum și alte delegații cu caracter cultural, în limita programului de vizitare a muzeului.

Avem colaborări strânse cu licee și școli din județ. Trimitem ocazional prezentări și invitații liceelor, școlilor cu care suntem parteneri, informări despre expozițiile marcante, și oferim profesorilor modalitatea de a ține ore tematice, descriem modalitatea de îmbinare a unei activități școlare cu vizitarea expoziției curente. Mediul creat de expozițiile noastre ajută pe cei care îl explorează, să-și construiască propria experiență.

O funcție majoră a MNS este cea educativă, de prezentare și receptare a valorilor concrete din domenii diferite: istorie, artă, cultură tradițională– prin educație muzeală. Avem proiecte de colaborare MNS-Școli/Grădinițe la nivel de an școlar, implicând activități de pedagogie muzeală, în care partenerii deslușesc roluri noi, implicări și provocări reciproce.

Prin proiectul „Școala altfel” – care este un program național al cărui scop este să contribuie la dezvoltarea competenței de învățare și a abilităților socio-emoționale în rândul copiilor preșcolari/elevilor – ne vizitează foarte multe clase din Grădinițele, Școlile Generale și Liceele din județi și din județele limitrofe. Copii sosesc la MNS pe baza unor planificări, proiectul are o durată de 5 zile consecutive lucrătoare în timpul anului școlar. Fiecare școală își planifică vizita dinainte în timpul proiectului.

Activități de pedagogie muzeală:

În urma reabilitării muzeului, în fosta clădire administrativă din spatele clădirii principale s-au amenajat spații corespunzătoare pentru desfășurarea unor activități interactive. Activitățile de pedagogie muzeală ocupă o pondere semnificativă în totalul activităților MNS.

A) Programul „Muzeul este al tuturor” – 0003-MMA-25-EPT/2025

Programul a vizat inițial 167 de elevi din trei localități, însă datorită interesului ridicat a ajuns să implice 417 copii din șase localități (Brateș, Olățel, Estelnic, Poian, Târgu Secuiesc, Ghelința). Activitățile au inclus programe de pedagogie muzeală, prezentări susținute de specialiști invitați și gustări comune. Programul a consolidat în mod semnificativ relația dintre muzeu și instituțiile de învățământ din regiune.

B) Colaborări și programe comunitare

From Whisper to the Stage – proiect AFCN Muzeul a oferit de trei ori activități de pedagogie muzeală și spațiu pentru desfășurarea proiectului (21, 22 și 28 noiembrie).

Colțișorul muzical mângâietor Pentru copiii de la Grădinița „Albă ca Zăpada” au fost organizate programe muzicale experiențiale, desfășurate parțial în muzeu, utilizând instrumente din proiectul Meleté.

C) Activitățile departamentului de pedagogie muzeală în 2025

Echipa a desfășurat activități pentru aproape 100 de grupuri de preșcolari și școlari, însumând aproximativ 2400 de copii.

Tematici:

- activități artistice legate de expoziția Gyárfás,
- activități istorice pentru expoziția *Geniile din spatele eroilor*,
- activități de științe naturale adaptate la depozitul expozițional instalat de departament,
- activități de arhitectură pentru expoziția *KÓS 140*,
- activități etnografice pentru expoziția *Secuiei – Trăsături moștenite*,
- ateliere muzicale.

D) Expozițiile temporare din 2025 și rolul departamentului de pedagogie muzeală

În 2025, muzeul a realizat zece expoziții temporare. Departamentul de pedagogie muzeală a avut un rol esențial în toate acestea:

- participarea la instalarea expozițiilor,
- gestionarea comunicării PR și a relațiilor cu presa,
- menținerea legăturii cu organizatorii și artiștii,
- organizarea vernisajelor,
- administrarea comunicării pe rețelele sociale.

Expoziții: Gyárfás (1857–1925), B5 AiR, BarnCulture, Valul Voluntar, GENIUS LOCI, KÓS 140, muzeum22_dok, Metamorphosis, Secuiei – Trăsături moștenite, Miklóssy Mária – Conținut ascuns.

E) Noaptea Muzeelor 2025

Evenimentul a fost unul dintre cele mai vizitate din regiune. Departamentul de pedagogie muzeală a coordonat conținutul profesional al programelor, animația de pe teren, comunicarea și colaborarea cu partenerii.

F) Ziua Ciupercilor 2025 – 27 septembrie 2025, Muzeul Național Secuiesc: zi de familie cu activități de pedagogie muzeală.

G) Formări profesionale

- Curs de pedagogie prin joc / *Pedagogia jocului* (11–13 aprilie 2025)
- *Comunicare complexă a cunoașterii muzeale* – curs acreditat de 60 de ore (27.10–26.11.2025)

Aceste formări au contribuit la creșterea calității profesionale a activităților educative.

H) Comunicarea jubileului de 150 de ani

În 2025, muzeul a sărbătorit 150 de ani de existență. Departamentul de pedagogie muzeală și comunicare a:

- coordonat comunicarea evenimentelor jubiliare,
- realizat materiale de presă,
- menținut relația cu mass-media,
- coordonat campaniile din social media,
- asigurat reprezentarea vizuală și de conținut a aniversării.

Concluzie

Departamentul de pedagogie muzeală a avut în 2025 un rol esențial în activitatea profesională și comunitară a muzeului. Programele, expozițiile, parteneriatele, formările și comunicarea dedicată jubileului au contribuit în mod semnificativ la creșterea vizibilității, credibilității profesionale și integrării comunitare a instituției.

În plus, pe parcursul anului au fost organizate ateliere de creație, la diferite momente ale anului, la care au participat aproape cincizeci de elevi de grădiniță și școală, învățând tehnici de cianotipie, colaj și fotogramă, temele fiind portretele sau compozițiile tematice realizate din plante.

8. Grupurile-țintă ale activităților instituției

Politica noastră de programe a rămas neschimbată față de anii precedenți: popularizarea pe scară cât mai largă a obiectelor, surselor, materialelor aflate în patrimoniul nostru.

În cursul anului 2024 am mediatizat ofertele expozițiilor prin mai multe canale de comunicare. Am realizat în timp faptul - cu cât numărul părților interesate de informația transmisă crește, numărul de canale de comunicare trebuie, de asemenea, să crească.

În era digitală numărul mare de canale ne a ajutat într-o comunicare complexă. În primul rând pe site-ul MNS, pe rețelele de socializare (Facebook, Instagram), am trimis email-uri informative și invitații persoanelor din baza noastră de date. Am folosit și alte tipuri de canale de comunicare; conversații/interviuri față în față, interviuri/conferințe audio, documente scrise formale.

Prin aceste gesturi dorim să convingem localnicii, profesorii, elevii și pe turiștii care ne vizitează orașul, să se transforme din vizitatori ocazionali în vizitatori fideli.

În anul 2025 am înregistrat vizitatori ocazionali, cum ar fi:

- vizitatori care au vizitat expozițiile de bază ale MNS, expozițiile itinerante cu caracter temporar organizate la sediul MNS, și cele de artă plastică, organizate în Casa cu Arcade;
- după redeschidere am avut vizitatori care în urma reabilitării MNS așteptau cu nerăbdare și doreau să vadă neapărat clădirea reînnoită: familii cu copii, turiști din alte județe, turiști care au fost cazați la diverse hoteluri și pensiuni, sau făceau tratamente balneare la Stațiunea Covasna, Bálványos;
- vizitatori care au fost în trecere prin Sfântu Gheorghe și au avut informații despre modernizarea/ reabilitarea muzeului, ei nu au ratat ocazia să îl viziteze. Acești vizitatori ocazionali reprezintă pentru MNS beneficiarii țintă pe termen lung.
- Au revenit vizitatorii loiali care sunt persoane din comunitatea locală, care mențin contactul cu muzeul și participă frecvent la activitățile organizate de către

MNS-expoziții temporare, vernisaje, prezentări de carte, conferințe, Ziua Culturii Maghiare, Noaptea Muzeelor, Ziua Internațională a Patrimoniului etc.

Pentru MNS vizitatorii potențiali sunt beneficiarii țintă care vizitează instituția pe baza recomandărilor altora, cei care s-au interesat deja din mediul virtual, prietenii celor care ne-au vizitat deja, cei care ne cunosc doar de pe site, facebook, instagram, youtube, dar care nu au avut ocazia până acum să ne viziteze, vizitatorii partenerilor noștri din instituțiile locale, culturale și din mediul privat.

În anul 2025 clădirea reînnoită și expozițiile noi au fost vizitate de un număr de 18754 persoane în perioada ianuarie-decembrie din care:

Adulți: 3020 / Copii: 2450 / 185 grupuri de copii cu un nr. total de 4521 persoane, ne-au vizitat 226 familii cu 898 persoane și am avut 5282 de intrări cu gratuitate.

În anul 2025 în Casa cu Arcade s-au organizat expoziții de grafică, de pictură, de țesături și artă/film.

Numărul de vizitatori s-a realizat pe baza biletelor vândute și a intrărilor gratuite la evenimente tip vernisaj, expoziție de artă plastică, prezentare carte, programe educative pentru populație, Noaptea Muzeelor, 15 martie.

9. Profilul beneficiarului actual

Oferta culturală a MNS prin expozițiile permanente, temporare, activități educaționale, evenimente și programe culturale se adresează următoarelor beneficiari:

- Turiști, vizitatori din țară
- Turiști, vizitatori din străinătate
- Membrii ai comunității locale
- Parteneri colaboratori instituționali
- Mass media
- Specialiști, oameni de știință, istorici, arheologi, profesori, muzeografi, scriitori, etnografi, micologi, fotografi, doctori
- Grupurile de excursioniști școlari din țară și din străinătate
- Familiile cu copii
- Grupurile de preșcolari, școlari și liceeni
- Grupuri-turiști pensionari veniți în grup organizat, cu scop bine definit
- Vizite de familie alături de rude stabilite în diaspora
- Grupuri organizate cu persoane cu dizabilități

În vederea stabilirii profilului beneficiarului actual cultural și a răspunsului dat de acesta la oferta culturală, în viitor preconizăm să introducem sondaje, ale căror rezultate să constituie baza acestor date.

10. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

Muzeul Național Secuiesc a participat în calitate de partener-coorganizator la programe/proiecte organizate de instituții partenere și asociații din țară cum ar fi:

La nivel național Muzeul Național Secuiesc a continuat colaborarea cu instituții de cultură cum ar fi: Muzeul Haáz Rezső din Odorheiu Secuiesc, Muzeul Tarisznyás Márton din Gheorghieni, Muzeul Secuiesc al Ciucului din Miercurea Ciuc, Biblioteca Județeană Bod Peter, Muzeul Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe, Asociația Vadon, Universitatea Babeș Bolyai din Cluj, Universitatea Sapientia, Asociația Etnografică *Kriza János*, Muzeul Național de Istorie a României (MNIR), Muzeul Județean de Istorie Brașov, Muzeul *Național de Istorie a Transilvaniei* (MNIT), Muzeul de Etnografie Brașov, Asociația Muzeelor în Aer Liber din România, Societatea Muzeului Ardelean din Cluj, Muzeul Județean Mureș, Asociația de Micologie „László Kálmán” din Sf.Gheorghe, Universitatea Transilvania-Facultatea de Muzică din Brașov, Asociația Georgius, Asociației de Heraldică și Vexilologie din Transilvania, Centrul de Artă Transilvăneană din Sfântu Gheorghe.

La nivel internațional, Muzeul Național Secuiesc a continuat colaborarea cu instituții de cultură din Ungaria în vederea itinerării expozițiilor comune.

Retrospectiva celor mai importante colaborări care se adresează aceleiași comunități: Muzeul Etnografic din Budapesta, Muzeul Național Maghiar din Budapesta, Muzeul Etnografic în Aer Liber din Szentendre, Muzeul de Artă din Budapesta, Academia de Artă Maghiară-MMA, Muzeul Național de Istorie Naturală din Budapesta, Academia Maghiară de Știință, MTA-Institutul de Cercetări Minoritare Budapesta, Institutul de Cercetări Strategice din Budapesta, Galeria Kárpát-haza, Arhivele Capitalei Budapesta, Institutul de Istorie Militară din Budapesta-Hadtörténeti Múzeum, Muzeului Maghiar al Comerțului și Turismului, Universitatea ELTE, Biblioteca Országos Széchényi Könyvtár, adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;

Pentru desfășurarea activităților noastre pentru cultură am încheiat parteneriate și colaborări cu centre de cercetare, cu mediul academic, cu biblioteci de renume internațional, cu Arhive Naționale, cu muzee din țară și din străinătate, cu facultăți și instituții de învățământ, cu asociații și fundații cu profil cultural-educativ, ONG-uri. Cercetători și cadre didactice și-au arătat interesul pentru colaborarea cu MNS. Am încheiat mai multe proiecte prin parteneriate. Comunitatea academică continuă parteneriatul solid cu instituția.

- Expoziții proprii și expoziții itinerante, vernisaje
- Editare publicații științifice, cărți de valoare științifică, editate de MNS anual
- Prezentări și lansări de publicații, prezentări științifice pe diverse teme și lansări de publicații în colaborare cu parteneri interni și externi
- Promovare imagine instituție. Implementarea sistemului calității este și promovarea imaginii și dezvoltarea imaginii organizației.
- Cercetări arheologice și supravegheri preventive
- Sesiuni și prelegeri științifice. Întruniri științifice cu prelegeri ale personalităților marcante de renume național și internațional, din diferite domenii de cultură și știință, precum istorie, arheologie, etnografie, artă, micologie, științele naturii, literatură, muzică clasică și populară.
- Programe educative pentru populație. Zile tradiționale organizate cu prezentări, expoziții și programe culturale și educaționale, precum și educaționale privind protejarea patrimoniului, pentru diverse categorii de vârstă și public țintă bine definit.
- Pedagogie muzeală. Educația muzeală deschide muzeul pentru toți, dar mai ales pentru elevi, ajutându-i să cucerească lumi valorice noi. Programele educative formează

sensibilitatea, îi ajută să dezvolte sentimente pozitive despre obiecte și lumea înconjurătoare.

-Muzeul asigură un ghidaj profesionalizat la toate expozițiile care se deschid la MNS.

-Concerte și târguri meșteșugărești.

În fiecare an derulăm programe de cercetare științifică - prin publicări științifice, comunicări științifice, sesiuni și conferințe.

-Arheologia modernă se desfășoară deja prin metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie-pentru îmbunătățirea activităților în domeniul arheologiei achiziționăm treptat tehnica necesară pentru ca specialiștii implicați în săpături să poată desfășura și prelucra materialului arheologic la nivelul așteptărilor secolului XXI.

Pentru organizarea și desfășurarea activităților birotice, a administrării bazelor de date Docpat la secții interne și externe, am achiziționat calculatoare și Laptopuri, prin care se pot crea documente, utilizând numai un browser de acces la internet.

Ne-am propus și dorim să asigurăm fonduri pentru supravegherea sănătății personalului MNS, prin asigurarea prevenirii, depistării, bolilor profesionale și a bolilor legate de profesie, precum și menținerea sănătății și a capacității de muncă. Cu recomandarea medicului de muncă, în anul 2025 instituția a asigurat fonduri și condiții pentru efectuarea tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății, în acest context am încheiat contract de servicii de asistență medicală ambulatorie de specialitate cu persoana calificată – pentru analize de laborator – controale periodice pentru angajații MNS.

În urma intrării în vigoare a Hotărârii nr. 295 din 27 martie 2025 privind Registrul general de evidență a salariaților - REGES-ONLINE, care stabilește condițiile de întocmire și accesare a Registrului general de evidență a salariaților, care stabilește regulile de completare și transmitere în acesta a elementelor contractului individual de muncă, privind încheierea, modificarea, suspendarea și încetarea acestuia. Ne-am conformat cu Hotărârea de Guvern și am luat măsuri, am corectat datele eronate sau incomplete cu privire la salariați, respectând normele legislative în vigoare.

Ne propunem să protejăm datele personale ale angajaților MNS, respectăm dispozițiile legale privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

Muzeul Național Secuiesc este membru instituțional ICOM.

ICOM este o organizație profesională care se consacră dezvoltării muzeelor și a profesiei muzeale, în întreaga lume. Din momentul în care un membru instituțional a fost înregistrat în ICOM și a primit cardul de membru, el poate, de asemenea, adera la Comitetele Internaționale ale ICOM. Prin intermediul acestor Comitete Internaționale se realizează principalele obiective ale organizației: schimbul de informații științifice la nivel internațional, elaborarea de norme pentru profesie, adoptarea de reguli și recomandări, realizarea de proiecte comune.

Membrii instituționali primesc carduri de membru, care permit personalului acestora intrarea gratuită sau cu preț redus la numeroase muzee din întreaga lume (în primul rând, la cele care sunt membre ICOM).

Membrii instituționali pot lua parte la reuniunile profesionale specializate, organizate de Comitetele Internaționale și de organizațiile afiliate la ICOM și pot primi publicațiile acestora.

11. Orientarea activității profesionale către beneficiari;

Activități de cercetare

În cursul anului 2025 colegii din cadrul Secției Istorie-Arheologie au efectuat o serie de cercetări arheologice de teren în diverse puncte de pe teritoriul județului Covasna.

Prin prestarea acestor lucrări de cercetări arheologice de teren, săpături arheologice preventive se respectă prevederile legale în vigoare, se respectă prevederile stabilite prin Regulamentul Săpăturilor Arheologice din România și principiile din Codul Deontologic al Arheologilor din România. Iar lucrările se execută conform Standardelor și procedurilor arheologice.

Cercetările arheologice se realizează de către personalul de specialitate atestat și înregistrat în Registrul arheologilor, cu respectarea normelor privind standardele și procedurile arheologice și în acord cu principiile Codului deontologic al arheologilor din România.

Conservarea și asigurarea accesului generațiilor viitoare la patrimoniul cultural și natural este una dintre prioritățile noastre, îmbunătățirea și profesionalismul activităților de specialitate.

12. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

a. măsuri de organizare internă;

Muzeul Național Secuiesc are un Regulamentul de Organizare și Funcționare al MNS care a fost aprobat de către Consiliul Județean Covasna prin Hotărârea nr. 228/2025. Sunt constituite diverse comisii de specialitate cu scopul de a sprijini activitatea managerului. În situațiile în care au intervenit schimbări și completări de atribuții în cadrul serviciilor MNS, au fost emise dispoziții, iar fișele de post au fost actualizate stabilindu-se sarcini clare și precise.

b. propuneri privind modificarea reglementărilor interne;

În perioada raportată nu au fost aduse modificări la Regulamentul Intern al MNS.

c. sinteza activității organismelor colegiale de conducere;

Conform Organigramei în vigoare, conducerea Muzeului Național Secuiesc este asigurată de Manager (Director general), în baza Contractului de management nr. 144/2022. Directorul general este ordonatorul terțial de credite și reprezintă instituția în relațiile cu celelalte instituții publice, cu autoritățile publice locale și centrale, organizații neguvernamentale, cu alte persoane juridice și fizice din țară și străinătate, precum și în justiție.

Activitatea Managerului este sprijinită de Consiliul de Administrație, organ colectiv de conducere cu caracter deliberativ, și Consiliul Științific, organ de specialitate cu rol consultativ în domeniul cercetării științifice, colecțiilor muzeale și activităților culturale. Managerul decide, în funcție de necesități și cu respectarea prevederilor legale, constituirea de comisii permanente sau temporare pentru buna desfășurare a unor activități.

În cadrul MNS funcționează următoarele comisii de specialitate:

Comisia de inventariere;

Comisia de recepție, evaluare, achiziții de bunuri culturale, în condițiile legii;

Comisia pentru recepționarea materialelor, obiectelor de inventar și a mij. fixe;

Comisia de casare a obiectelor de inventar și a mijloacelor fixe;

Comisia de monitorizare a implementării sistemului de control intern/managerial;

Comisia de etică, cercetare disciplinară și mediere;

Alte comisii a căror membrii sunt numiți, prin dispoziție de directorul muzeului. Personalul muzeului este structurat în personal cu funcții de conducere și personal cu funcții de execuție.

Ocuparea posturilor, promovarea personalului, precum și încetarea raporturilor de muncă se fac în condițiile legii.

Salarizarea personalului se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

d. dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);

Muzeul Național Secuiesc în anul 2025 a funcționat având la bază un număr de 50 posturi, dintre care 4 funcții de conducere și 46 funcții de execuție, și o structură organizatorică formată din următoarele secții :

- din 4 funcții de conducere 3 posturi ocupate 1 vacant;
- din 46 funcții de execuție 44 posturi ocupate 2 posturi vacante;

Servicii interne MNS:

- Serviciul Etnografie
- Serviciul Istorie-Arheologie
- Compartimentul Științele Naturii
- Compartimentul Biblioteca Documentară și Arhivă Științifică
- Compartimentul Financiar Contabil și Administrativ

Secții externe:

- Galeriile de artă ” Gyárfás Jenő” Sfântu Gheorghe– spațiul este în reabilitare totală
- Spațiul Expozițional Magma din Sfântu Gheorghe
- Muzeul Etnografic Cengăiesc Zăbala;
- Muzeul Depresiunii Baraolt;
- Muzeul de Istorie a Breslelor ”Incze László” Tg. Secuiesc
- Muzeul ” Haszmann Pál” Cernat

Administrația MNS: Vargha Mihály director general, postul dir.adj.ec este vacant (Gothárd Tünde Emőke referent resurse umane, Szabó Anna economist, Tamás Tünde referent secretariat, Zavicsa József administrator. Reprezentantul salariaților MNS este Tóth-Bartos András, muzeograf.

Relații publice și organizare evenimente: Csáki-Bartha Zonga

Personal contractual: Koter Vilmos artist plastic (brand, imagine, website), Rigán Lóránd editor (traduceri texte).

Pedagogie muzeală: Csáki-Bartha Zonga muzeograf și Vinceffy Orsolya conservator.

Ghidajul de specialitate este asigurat de: Both Noémi Zsuzsanna, Kelemen Kálmán Lóránt, Sántha Imre Géza, Sebestyén Viola, Szász Róbert muzeografi.

În lipsa unui restaurator atribuțiile specifice au fost rezolvate de către Éltes Barna și Ferencz László.

La sediul MNS si-au mai desfășurat activitatea: Gyönös Gyöngyvér Izabella, Maksai Ildikó, Nistor Éva, Albert István, Gecse György, personal contractual: Lázár Annamária, Sorbán Edit (custode sală).

Depozitele externe sunt supravegheate de firme de pază și securitate. Amenajarea și menținerea parcului dendrogolic al MNS este realizat de către Royal Garden Srl.

– **Biblioteca:** Boér Hunor muzeograf, Boér Máté, bibliograf.

– **Sectia Științele Naturii:** Kocs Irén fost muzeograf pensionar, desfășoară activitate la nevoie ca voluntar pensionar (vicepreședintele Fundației Muzeului Național Secuiesc); Nagy Annamária conservator.

– **Sectia Istorie-Arheologie:** Muzeografi Sztáncsu János (Șef Secție), Bajusz Mátyás, Boér Ilka, Hógyes Mihály Huba, Kelemen Kálmán Lóránt, Tóth-Bartos András, Sebestyén Viola. Boér Ilka, muzeograf a finalizat programul de cercetare și asuștinut teza de doctorat, obținând titlul științific de doctor. În anul 2025 a promovat în funcția de muzeograf IA.

– **Sectia Etnografie:** Kinda István, muzeograf în anul 2025 a fost numit ca Șef Secție, s-a schimbat funcția lui Szócs Enikő, muzeograf pe motiv de boală, Both Noémi Zsuzsanna (istoric), Éltés Barna (sculptor); conservator Kovács István.

– **Galeria de Artă Gyárfás Jenő:** Colecția de artă plastică, momentan este în depozit, dar este administrat de către Sántha Imre Géza muzeograf, istoric de artă.

Spațiul de Artă Contemporană Magma: muzeografi Kispál Attila, Kispál Ágnes Evelin; conservator Kocsis István.

Muzeul Depresiunii Baraolt: institut administrat de Demeter László (istoric, muzeograf) și Lakatos Csilla, muzeograf, ea desfășoară activitățile de pedagogie muzeală. S-a pensionat colegul Benkő Árpád. Din cauza restrângerilor bugetare nu putem să organizăm concurs de angajare de personal.

Muzeul Csernátoni Haszmann Pál Múzeum: institut administrat de Dimény-Haszmann Orsolya (etnograf- muzeograf), restaurator Haszmann Lajos; colegi Haszmann Gabriella, Haszmann László.

Muzeul de Istorie a Breslelor “Incze László”: institut administrat de Dimény Attila, muzeograf, pedagog muzeal Dimény Erika (muzeograf), Dobolyi Annamária (muzeograf, istoric de artă) a revenit în cursul a nului din concediul de maternitate, conservator Lévai Barna; colegi admin Bimbó Péter și Barbocz Katalin.

Muzeul Etnografic Ceangăiesc din Zăbala: Demes-Gál Judit conservator a plecat în concediu de creștere a copilului; atribuțiile secției sunt realizate de către Dimény-Haszmann Árpád, muzeograf, care îl suplinește pe colega în timpul concediului.

e. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncionalizări ale spațiilor;

Prin proiectul de reabilitare au fost aduse îmbunătățiri majore pentru refuncționalizarea spațiilor interne, s-a modernizat infrastructura. Acest proiect de modernizare pune în valoare un obiect de patrimoniu deosebit. Valoarea culturală și istorică a obiectivului depășește interesul regional și național. Proiectul s-a implementat bine, datorită preocupării la nivel tehnic, profesional și uman. Ne desfășurăm activitatea într-un spațiu modern și mult mai larg, MNS a devenit o instituție de cultură, care se ridică la standarde europene, și a devenit un loc de întâlnire și de cunoaștere pentru toți cei interesați de istorie, artă și cultură. Avem formule inedite de prezentare a obiectelor de patrimoniu, dar și jocuri și aplicații smart, dorim să atragem tânara generație și să creștem numărul vizitatorilor.

Revizuiți și gestionăm cu strictețe infrastructura IT, am achiziționat calculatoare, laptopuri, monitoare sau imprimante noi și am instalăm ultima versiune de Docpat pentru îmbunătățirea gestionării informatice a patrimoniului MNS.

13. Evoluția situației economico-financiare a instituției:

1. analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;

Situațiile financiare constituie sursa de informație cea mai sistematică și mai completă pentru activitatea de analiză, conducere și control.

În temeiul prevederilor din Regulamentul de organizare și funcționare, respectiv a Legii muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003 cu modificările și completările ulterioare, Muzeul Național Secuiesc-Székely Nemzeti Múzeum nr. 130/2013 și ROF conform Hotărârii 228/2025 aprobat de Consiliul Județean Covasna.

Finanțarea Muzeul Național Secuiesc-Székely Nemzeti Múzeum se realizează din venituri proprii, din alocații de la bugetul județului Covasna precum și din alte surse. Veniturile proprii provin din tarifele pentru serviciile oferite de MNS, și din alte activități specifice. Prețurile și tarifele pentru serviciile oferite de muzeu sunt stabilite și aprobate de Consiliul Județean Covasna, conform dispozițiilor legale în vigoare.

În anul 2025 am avut un sprijin financiar bun din partea Consiliului Județean Covasna. Veniturile proprii s-au realizat din vânzări de bilete, taxe de ghidaj, foto și filmare, din săpături preventive și sistematice arheologice, din tipărituri, publicații și altele. În anul 2025 am avut mai multe cereri pentru cercetări arheologice preventive, care sunt determinate de lucrările de construire, modificare, extindere sau reparare privind căi de comunicație, dotări tehnico-edilitare, excavări, amenajări pentru îmbunătățiri funciare, lucrări de cercetare și de prospectare a terenurilor - foraje și excavări - necesare în vederea efectuării studiilor geotehnice, precum și orice alte lucrări care afectează suprafața solului și subsolul, în zonele cu patrimoniu arheologic reperat, indiferent dacă se executa în intravilanul sau extravilanul localităților și indiferent de forma de proprietate a terenului.

Cercetările arheologice preventive sunt parte componenta a strategiilor de dezvoltare durabilă, economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.

Cheltuielile estimate și cele realizate nu prezintă oscilații mari, am reușit să fim realiști și să convingem sponsorii și finanțatorii noștri despre corectitudinea scopurilor și intereselor instituției noastre. La cheltuieli am urmărit o strategie echilibrată, armonioasă: în fiecare an am fost consecvenți față de nevoile elementare ale unei instituții muzeale, am ținut o listă de priorități.

Situația economico-financiară în anul 2025

- pentru anul 2025 total de venituri prevăzute 8.800.000 lei, din care s-au cheltuit până la sfârșitul anului 7.621.236 lei
- gradul de acoperire din venituri proprii a cheltuielilor instituției (4,25 %)
- ponderea veniturilor proprii în totalul veniturilor (4,25 %)
- ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor este de 53 %
- ponderea cheltuielilor de capital din bugetul total: 13 %
- gradul de acoperire a salariilor din subvenție 100 %

La finele anului 2025, bugetul definitiv aprobat al MNS a fost de 8.614.000 lei, după cum urmează:

- cheltuieli de personal 4.174.000 lei
- cheltuieli bunuri și servicii 3.500.000 lei
- cheltuieli de capital 940.000 lei
- Alte cheltuieli 0 lei
- Bugetul de cheltuieli a fost executat în sumă de 7.621.236 lei după cum urmează:

- cheltuieli de personal 4.034.862 lei
- cheltuieli bunuri și servicii 3.017.708 lei
- cheltuieli de capital 634.048 lei
- Alte cheltuieli 0 lei
- Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent 65.382 lei

Situația încasărilor (venituri proprii): Total venituri : 549.489,00 lei

Locatia	Din bilete	Din ghidaj	Din tiparituri	Din ob. meșteșug și cărți/chirie/diverse	Din intretinere	din săpături
Sediu MNS	138.595	10.350	26.755	9.010	12.516	158.458
Tg.Sec.	69.750		2.750			
Cernat	109.575		2.435			
Baraolt	5.500					
Zabala	3.500		295			
Total:	326.920	10.350	32.235	9.010	12.516	158.458

14. Activitatea științifică și de cercetare în cursul anului 2025 – înregistrate pe baza rapoartelor de activitate, predate de către secțiile externe și interne.

MNS SECȚIA ISTORIE – ARHEOLOGIE

Resurse umane și perfecționare:

Personalul secției de istorie-arheologie constă din șapte persoane angajate pe post de muzeograf: Sándor-József Sztánicsuj, Mátyás Bajusz, Ilka Boér, Mihály-Huba Hógyes, Viola Kocsis-Sebestyén, András Tóth-Bartos, Kálmán Kelemen.

La cercetările arheologice au contribuit Frederik Puskás-Kolozsvári și Éva-Eunika Vajna ca personal contractant.

Ilka Boér a primit titlul de doctor, susținerea publică de doctorat a fost pe 24 septembrie 2025.

Relocarea colecției istorice în clădirea principală a MNS renovată și depozitarea permanentă a acesteia au fost finalizate între decembrie 2024 și februarie 2025.

Pentru conservarea artefactelor am efectuat măsurători continue în noile depozite, am prezentat o analiză scrisă a schimbărilor experimentate în aceste încăperi, pe baza acestora am făcut sugestii cu privire la conservarea artefactelor.

În noiembrie, am achiziționat rafutri, dulapuri de depozitare pentru noul depozit de textile, și colegii au început pregătirile pentru crearea unui depozit unificat de textile, prin plasarea textilelor păstrate în colecția etnografică și cele din colecția de istorie, să fie maplasate într-un depozit comun.

Au început pregătirile pentru catalogarea celor 48 de relicve ale MNS, totodată au fost luate în considerare și obiectele relevante, păstrate în colecțiile secțiilor externe ale MNS (peste 250 de piese). Cu ajutorul fotografului Levente Vargyasi, s-au realizat fotografii de calitate de catalog (peste 100 de obiecte).

În paralel cu toate acestea, am continuat digitalizarea cărților de inventar vechi ale muzeului (Kelemen Kálmán-Lóránt).

Activitate legată de colecții

Pe lângă achizițiile și donațiile mai mici, o valoare excepțională are colecția de baionete care conține peste 150 de obiecte și a fost donată Muzeului Național Secuiesc de Csaba Tompa, profesor de istorie, pensionar din Covasna.

În timpul cercetărilor arheologice, colecția arheologică a fost îmbogățită cu descoperiri valoroase, provenite în principal din săpăturile de la Castelul Kálnoky din Valea Crișului, Biserica Reformată din Biborțeni și Castelul Mikó (castrul roman) din Olteni.

Serviciul de Cercetare:

Colecția istorică a fost cercetată, de Ligia Fulga, expert în artă, cercetările s-au referit la sticlăria transilvăneană și vor apărea într-un volum. În timpul cercetării, pentru noul catalog, s-au realizat fotografii de calitate despre obiectele noastre, ele au fost puse la dispoziția MNS.

În perioada noiembrie-decembrie 2024, personalul Serviciului de Istorie-Arheologie a participat activ la realizarea expoziției itinerante „Aurul Prinților”, care trebuia să fie vernisată la Sf. Gheorghe, dar din păcate nu a putut fi realizată din cauza constrângerilor oficiale ale poliției. Colegii au participat activ la organizarea expoziției Gyárfás, și a furnizat artefacte și descrieri științifice pentru expoziție.

Tóth-Bartos András a fost desemnat pentru organizarea și realizarea expoziției *Kós 140. Kós Károly múhelye* (asistență pentru adaptarea locală, împrumuturi, transport, supravegherea producției și asamblării).

Mai multe obiecte din colecția de istorie au fost incluse și împrumutate pentru expoziția Mikó – O familie transilvăneană, care a fost vernisată la Muzeul Haáz Rezső și itinerată la Muzeul Secuiesc al Ciucului.

Serviciu în folosul publicului

Personalul departamentului de arheologie și istorie a oferit tururi ghidate în timpul evenimentului Noaptea Muzeelor. Kelemen Kálmán-Lóránt și Sebestyén Viola oferă în mod regulat tururi ghidate și ajută la organizarea serviciului public.

Lansare de carte

De la pârâul satului Căpeni până la râul Inn. Jurnalul de poeme al grănicerului secui Pál Benedek, septembrie 1944 – iunie 1945. (Gazda: András Tóth-Bartos). Editorul volumului este etnograful Barna Préda, care a discutat despre jurnal cu Sándor Magyarosi, istoric.

Activitatea științifică

În 2025, arheologii instituției noastre au efectuat mai multe cercetări arheologice la situl preistoric Sfântu Gheorghe-Hosszú-láb, la Biserica Reformată din Biborșeni, la

Castelul Kálnoky din Valea Crișului și la Castelul Mikó din Olteni. Acesta din urmă, care face parte din proiectul legat de renovarea monumentelor, este în desfășurare și în momentul de față.

Pe lângă săpăturile majore, au fost efectuate evaluări arheologice, vizite pe teren sau supraveghere arheologică în mai multe localități: Arcuș, Belani, Dalnic, Egerpatak, Hăghig, Calnic, Tg.Secuiesc, Valea Crișului, Reci, Sfântu Gheorghe, Saciova - pe traseul de biciclete, Malnas.

Participarea la o conferință științifică:

- Sztáncsu János–József–Bajusz Mátyás–Boér Ilka–Hőgyes Mihály-Huba: *Régészeti kutatások az egykori katonaneveldénél* (A Katonaneveldétől a múzeumig. Az egykori Székely Katonanevelde múltja és jövője. 2025 június 28. Kézdivásárhely)
- Boér Ilka: *Templombontás–templombővítés. A kézdiszentléleki római-katolikus templom bővítésének margójára.* (Fiatal Művészettörténészek 9. Konferenciája. 2024 november 5-17 Marosvásárhely)
- Boér Ilka: *A lemhényi Szent Mihály-templom története az újabb régészeti kutatások tükrében.* (A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 23. Forum. Történelem szekció. 2024 november 23, Kolozsvár)
- Boér Ilka: *Gótikus egyházi építészet a Székelyföld délkeleti részén.* (V. Erdélyi Nyári Egyetem. Gótikus építészet Erdélyben. Gyulafehérvár 2025 július 26 – augusztus 4)
- Bajusz Mátyás: *Noi cercetări în castrul de la Olteni și împrejurimile lui* (Sesiunea științifică a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni „Înțelegerea Frontierei romane din sud-estul Transilvaniei”, Ediția XXII-lea, Sfântu Gheorghe, 6-7 noiembrie 2025)

Publicare științifică:

- Boér Ilka–Sztáncsu János–József–Bajusz Mátyás–Hőgyes Mihály-Huba: *A lemhényi Szent Mihály-templom középkori története az újabb régészeti kutatások tükrében.* In: Biró Annamária–Egyed Emese–Pakó László: *Certamen XIII. Előadások a Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. szakosztályában.* Kolozsvár. 2025. 177–194.
- E. Gáll–F. Mărginean–M. H. Hőgyes–V. Horváth–L. Daczó: *Thinking in Space! Why Are Funerary Sites Absent in Eastern Parts of Transylvania in the 7 th -11 th Centuries.* *Dacia N.S.* 68, 2024, 323–382.
- Tóth-Bartos András: *Jewish Land Property in Northern Transylvania After the Second Vienna Award,* in: *Holocaust. Studii și cercetări,* vol. XVI, supliment nr. 1/2024
- editare textuală în catalog: *Fejedelmek aranya. Uralkodói reprezentáció Erdélyben.* Kolozsvár, 2024., illetve: *Aurul principilor. reprezentanța suveranilor în Transilvania.* Cluj-Napoca, 2024
- publicații scurte despre obiectele din colecție pentru promovarea pe site-ul MNS (Tóth-Bartos András)

Activități de organizare ale secțiilor și colecțiilor

MNS Biblioteca Documentară și Arhiva Științifică

Resurse umane și perfecționare: Specialiști angajați un muzeograf-bibliotecar (inginer geolog specializat în istoria culturii; 62 de ani) și un bibliograf (litere: maghiară, filologie clasică, engleză; 31 de ani); doi studenți primiți pentru practică profesională (vezi mai jos); curs de perfecționare *Repositoryi și biblioteci digitale* (cu specialiști din MTA KIK, în Bibl. Jud. „Bod Péter”)

Activitatea legată de colecții: actualizarea registrelor digitale cuprinzând scriptic 101.475 titluri de inventar (carte, revistă, documente); 1.577 titluri noi recepționate în 2025; verificarea faptică a 64.267 de titluri până la sfârșitul de an, cu cote verificate/acordate; catalog Qulto cu 25.942 de titluri (migrarea datelor din Alice 5.0; proiect comun cu Bibl. „Teleki Domokos” a Col. Székely Mikó din Sf. Gheorghe); inventarizare/prelucrare începută a imprimantelor (Andrea Kraus, studentă la ELTE, Bp.) și a depozitului Ádám Kónya (Dorka Kádár, studentă la UBB, Cluj)

Activitatea culturală: participare cu exponate la expozițiile itinerante „*Gyárfás 1857–1925*”, „*Kós Károly 140*” (9 nou restaurate, de Júlia András-Tövissi), *Secuiei*, cu reprografii la expoziția memorială *Bombardamentul din 1945* (Zalaegerszeg, HU) și *Mikó – o familie creativă* (Odorheiu Secuiesc); prezentarea cărții lui Dezső Garda: *Schimbare de imperiu*

Activitatea științifică: cercetarea fragmentelor de partituri (colectivă HUN-REN BTK ZTI, proiect comun cu Bibl. „Teleki Domokos” și Arhiva Rom.-Catolică din Sf. Gheorghe), a edițiilor trash (drd. Judit Chikány, Bp.), a imobilelor Fondului de Învățământ din Treiscaune (Attila Dimény, MNS), a colecției de documente József Bibó (Ibolya Bartók, Bp.); colaborări științifice cu Inst. ptr. Stud. Probl. Minorităților Naționale și Inst. de Ist. Lit. Maghiară UBB (Cluj), Bibl. Teleki–Bolyai (Tg. Mureș), Arhiva Eparh. Ref. din Oradea, Univ. „Al. I. Cuza” (Iași), Óbudai Egyetem IMÉK (Bp.), Muz. Etn. în Aer Liber (Szentendre, HU), Univ. din Debrecen (HU), etc.; participare cu prelegere la sesiunea *Comunitatea maghiară în sec. XX (Tg. Mureș, 2025)*; manuscrise predate pentru volumul de comunicări ale sesiunii amintite și ale celei precedente (*Odorheiu Secuiesc, 2024*), respectiv pentru revista *Doromb* (Bp.)

Publicații: în afara edițiilor proprii, comunicare în volumul omagial *Ratio* (Odorheiu Secuiesc)

Ediții: *Acta Siculica 2024* (format tipărit și electronic; redactarea și patru studii/comunicări); *Novitates Molloniana* (*Imago Transylvaniae*, I, Ed. T3, cu Centrul de Cult. al Jud. Covasna; redactarea și versiunea engleză, elaborare a două capitole)

MNS Secția Etnografie

Kinda István, muzeograf

Amenajarea depozitelor

- Relocarea depozitului de textile MNS din depozitul temporar de pe strada József Attila în clădirea principală a MNS.
- Propuneri pentru reorganizarea depozitului MNS de pe strada Recoltei, începerea reorganizării
- Propuneri de amenajare pentru colecția de artă plastică a MNS (Casa Csutak), începerea amenajării

Reorganizarea depozitelor:

- Mutarea depozitului de textile al MNS din spațiul temporar de pe strada József Attila în clădirea principală a MNS
- Elaborarea propunerilor de reorganizare pentru depozitul MNS de pe strada Recoltei și demararea procesului de reorganizare
- Elaborarea propunerilor de reorganizare pentru colecția de artă plastică a MNS (Casa Csutak) și demararea procesului de reorganizare

Expoziție:

- *Secuii – Trăsături moștenite*. Muzeul Național Secuiesc, 21 octombrie 2025
- Susținerea repetată de vizite ghidate în cadrul expoziției *Secuii – Tipare de patrimoniu* (Budapesta), precum și coordonarea demontării și itinerării expoziției

Publicații:

- Kinda István (editor): *Székelyek – Örökölt vonások*. A doua ediție, revizuită și completată. Muzeul Național Secuiesc – Muzeul Etnografic, 2025, 128 p.
- Kinda István (editor): *Secuii – Trăsături moștenite*. Muzeul Național Secuiesc – Muzeul Etnografic, Sfântu Gheorghe, 2025, 128 p.
- Kinda István (editor și autor al prefeței): Bende Tamás: *Megtartó kegyelem*. Editura Tortoma, Baraolt, 2025, 190 p.

Szócsné Gazda Enikő, muzeograf

Colecțiile etnografice se extind. Au fost înregistrate 297 de donații și câteva artefacte achiziționate. Printre donațiile noastre, se remarcă două moșteniri, printre care se numără bogata colecție a familiei Varrotta din Araci.

Îmbogățirea colecțiilor

În registrele de inventar ale colecțiilor noastre etnografice au fost înscrise 297 de donații, precum și câteva bunuri culturale achiziționate. Dintre donații se remarcă două moșteniri care cuprind o bogată colecție de broderii tradiționale din Arcuș.

Fotografiile din fototecă au fost de mare ajutor pentru 30 de cercetători, la cererile înregistrate primite de la cercetători, am trimis aproape 800 de fotografii clienților prin e-mail.

Lucrări științifice

Enikő Szócsné Gazda a publicat trei studii:

1. A kézimunka-kultúra megújulásának mozgatórugói a 20. század elején. Egy sepsiszentgyörgyi kézimunkabolt és a sablongyarak. In: Kovács Evelin – Tuza

Csilla (szerk): *Innováció és megújulás a kézművesiparban a kora újkortól napjainkig*. Bp, Nemzeti Levéltár – MTA VEAB – Néprajzi Múzeum, 2025, 161–188.

2. A háziipartól az iparosodásig: a sepsiszentgyörgyi Szövészeti Tanműhely. In: Jakab Albert Zsolt–Vajda András (szerk.): *Témák – Közelítések – Terepek. Változó paradigmák az erdélyi magyar néprajzkutatásban*. Kolozsvár, KJNT.
3. Egy kerámiakészítő kisipari szövetkezete és szerepe a csíki fazekasság fenntartásában. In: Keszeg Vilmos – Szakál Anna (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 31*. Kolozsvár, KJNT.

Szász Róbert Tivadar, muzeograf

Activitate:

- Asigurarea de vizite ghidate în expozițiile Muzeului Național Secuiesc

Participare la programe de formare profesională:

- Participare la programul de burse „*Muzee fără frontiere*”, organizat de Muzeul Parlamentului din Ungaria, care a oferit un stagiu de formare profesională de două săptămâni la Budapesta
- Participare la cursul de educație muzeală „*Transmiterea complexă a cunoașterii muzeale: pedagogie, experiență, învățare pe tot parcursul vieții*”, organizat de Muzeul în Aer Liber din Szentendre (Skanzen), desfășurat la Sfântu Gheorghe

Éltes Barna, muzeograf

Rol asumat în realizarea expozițiilor, în calitate de curator și organizator de expoziții:

Genius Loci – expoziția Coloniei de Artă din Szolnok

Expoziție dedicată operei lui Gyárfás Jenő

Expoziția artistului plastic Damokos Csaba

Expoziția *Atelierul lui Kós Károly*

Expoziția *Secuii*

Expoziția de pictură a Miklóssy Mária

Reorganizarea depozitelor:

Mutarea depozitului de textile al MNS din spațiul temporar de pe strada József Attila în clădirea principală a MNS

Reorganizarea fondului de obiecte din depozitul de lemn al MNS de pe strada Recoltei

Kovács István, conservator

Reorganizarea colecțiilor:

- Mutarea depozitului de textile al SzNM din spațiul temporar de pe strada József Attila în clădirea principală a SzNM
- Monitorizarea lucrărilor de climatizare din depozitul SzNM de pe strada Recoltei
- Participarea la reambalarea negativelor din fototecă

Participare la realizarea expozițiilor:

- *Secuii – Trăsături moștenite*. Muzeul Național Secuiesc, 21 octombrie 2025

Secția Științele Naturii

Secția Științele Naturii a finalizat: 1567 fișe docPat. A continuat digitalizarea și inventarierea detaliată a colecției de fluturi László Diószeghy. (89 de articole = 1533 de exemplare și fotografiile acestora.). A început fotografierea colecției etnobotanice Ezerjófű, 2765 de piese (EB1-EB2765). Irén Kocs, muzeolog pensionar, a finalizat catalogul gândacilor ei nasali (manuscris).

A participat la a 42-a Întâlnire Națională a Muzeologilor de Istorie Naturală, care a avut loc la Universitatea ELTE din Budapesta, în perioada 3-5 septembrie 2025.

Secția Artă Plastică

Colecția secției de artă plastică este gestionat de către Sántha Imre Géza.

În cursul anului s-au derulat mai multe programe în parteneriat cu alte instituții de cultură, cu privire la împrumutul obiectelor de artă

Cea mai semnificativă expoziție a acestui an a fost expoziția memorială Jenő Gyárfás, pe care am organizat-o în cele trei spații expoziționale ale Clădirii Principale cu ocazia centenarului morții sale. Aici am expus 68 de opere de artă din colecția proprie, inclusiv picturi, grafică, precum și documente și publicații legate de artist.

În Casa cu Arcade am organizat următoarele expoziții: Redesign – Reflecții arhitecturale și artistice contemporane asupra transformărilor hambarelor - o expoziție de grup a coloniei de artiști din Szolnok, posterele realizate de Csaba Damokos pentru Muzeul Național Secuiesc și expoziția personală de pictură a lui Mária Miklóssy, intitulată „Conținut ascuns”.

Amenajarea colecției de sculptură a secției de arte plastice din subsolul Casei Csutak.

Reorganizarea bibliotecii de specialitate a secției galeriei de artă, care este depusă în biroul muzeologului (parterul din Casa cu Arcade) pe noi sisteme de rafturi.

Conform înregistrărilor digitalizate, în această colecție a bibliotecii există 912 cărți de specialitate, monografii, 1395 cataloage, 191 diverse reviste de specialitate și pliante profesionale organizate.

Am expus 50 de picturi în sala Bartók, nou renovat, amenajat cu pereți antifonici, unde sunt montate picturi ale artistului Győző Somogyi, reprezintă 50 de personaje istorice din secuime.

Ghidaje programate pentru vizitatori la expozițiile din clădirea principală a Muzeului sau la Casa cu Arcade.

Rezumatul activităților de pedagogie muzeală și comunicare, 2025

Muzeul Național Secuiesc a încheiat anul 2025 cu o activitate profesională deosebit de intensă, marcată și de aniversarea a 150 de ani de existență. Colaborarea strânsă dintre departamentul de pedagogie muzeală și activitățile de comunicare a contribuit semnificativ la creșterea vizibilității muzeului, la consolidarea relațiilor comunitare și la succesul programelor profesionale.

1. Programul „Muzeul este al tuturor” – 0003-MMA-25-EPT/2025

Programul a vizat inițial 167 de elevi din trei localități, însă datorită interesului ridicat a ajuns să implice 417 copii din șase localități (Brateș, Olățel, Estelnic, Poian, Târgu Secuiesc, Ghelința). Activitățile au inclus programe de pedagogie muzeală, prezentări susținute de specialiști invitați și gustări comune. Programul a consolidat în mod semnificativ relația dintre muzeu și instituțiile de învățământ din regiune.

2. Colaborări și programe comunitare

From Whisper to the Stage – proiect AFCN Muzeul a oferit de trei ori activități de pedagogie muzeală și spațiu pentru desfășurarea proiectului (21, 22 și 28 noiembrie). **Colțișorul muzical mângâietor** Pentru copiii de la Grădinița „Albă ca Zăpada” au fost organizate programe muzicale experiențiale, desfășurate parțial în muzeu, utilizând instrumente din proiectul Meleté.

3. Activitățile departamentului de pedagogie muzeală în 2025

Echipa a desfășurat activități pentru aproape 100 de grupuri de preșcolari și școlari, însumând aproximativ 2400 de copii.

Tematici:

- activități artistice legate de expoziția Gyárfás,
- activități istorice pentru expoziția *Geniile din spatele eroilor*,
- activități de științe naturale adaptate la depozitul expozițional instalat de departament,
- activități de arhitectură pentru expoziția *KÓS 140*,
- activități etnografice pentru expoziția *Secuții – Trăsături moștenite*,
- ateliere muzicale.

4. Expozițiile temporare din 2025 și rolul departamentului de pedagogie muzeală

În 2025, muzeul a realizat zece expoziții temporare. Departamentul de pedagogie muzeală a avut un rol esențial în toate acestea:

- participarea la instalarea expozițiilor,
- gestionarea comunicării PR și a relațiilor cu presa,
- menținerea legăturii cu organizatorii și artiștii,
- organizarea vernisajelor,
- administrarea comunicării pe rețelele sociale.

Expoziții: Gyárfás (1857–1925), B5 AiR, BarnCulture, Valul Voluntar, GENIUS LOCI, KÓS 140, muzeum22_dok, Metamorphosis, Secuții – Trăsături moștenite, Miklóssy Mária – Conținut ascuns.

5. Noaptea Muzeelor 2025

Evenimentul a fost unul dintre cele mai vizitate din regiune. Departamentul de pedagogie muzeală a coordonat conținutul profesional al programelor, animația de pe teren, comunicarea și colaborarea cu partenerii.

6. Ziua Ciupercilor 2025 – 27 septembrie 2025, Muzeul Național Secuiesc: zi de familie cu activități de pedagogie muzeală.

7. Formări profesionale

- Curs de pedagogie prin joc / *Pedagogia jocului* (11–13 aprilie 2025)
- *Comunicare complexă a cunoașterii muzeale* – curs acreditat de 60 de ore (27.10–26.11.2025)

Aceste formări au contribuit la creșterea calității profesionale a activităților educative.

8. Comunicarea jubileului de 150 de ani

În 2025, muzeul a sărbătorit 150 de ani de existență. Departamentul de pedagogie muzeală și comunicare a:

- coordonat comunicarea evenimentelor jubiliare,
- realizat materiale de presă,
- menținut relația cu mass-media,
- coordonat campaniile din social media,
- asigurat reprezentarea vizuală și de conținut a aniversării.

Concluzie

Departamentul de pedagogie muzeală a avut în 2025 un rol esențial în activitatea profesională și comunitară a muzeului. Programele, expozițiile, parteneriatele,

formările și comunicarea dedicată jubileului au contribuit în mod semnificativ la creșterea vizibilității, credibilității profesionale și integrării comunitare a instituției.

MUZEUL DE ISTORIE A BRESLELOR „INCZE LÁSZLÓ” din Târgu Secuiesc

Actualul Muzeu din Târgu Secuiesc și-a deschis porțile pe 3 martie 1972, ca Secție externă a Muzeului Județean Covasna. Deși preocupat de la bun început de colecționarea și valorificarea pieselor cu caracter de breaslă, instituția poartă abia din anul 2002 denumirea de Muzeul de Istorie a Breslelor, iar din 2012, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de activitate, poartă și numele lui László Incze, drept recunoaștere a contribuțiilor pe care profesorul de istorie le-a avut în dezvoltarea instituției.

În perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2025, muzeul a avut un total de 9.346 de vizitatori, împărțiți astfel: 960 bilete întregi, 1.366 bilete cu reducere, 389 bilete de familie și 3.648 bilete de grup pentru studenți, un total de 6.363 de persoane, minori cu intrare gratuită, participanți la evenimente periodice și cei care beneficiază de alte reduceri oficiale, un total de 2.983 de persoane.

Sesiuni educaționale la muzeu, tururi ghidate interactive

- 1209 elevi au participat la cele 9 sesiuni educaționale organizate de muzeu.

Expoziții organizate:

Au fost organizate 7 expoziții temporare de artă plastică:

-2025. 01. 19 – 02. 23. Forró Ágnes grafikus és keramikusművész A tárgyak örömei című egyéni kiállítása. Kurátor Lénárt Tamás művészettörténész, méltatta dr. Deák Ferenc műkritikus

-2025. 03. 09. – 05. 11.: Kovászna és Brassó megyei képzőművészek 36. ünnepi tárlata Március 15. tiszteletére Forradalom és romantika – a 200 éve született Jókai Mór emlékezte címmel. Szervezte Dimény Attila, megnyitotta dr. Deák Ferenc műkritikus

-2025. 05. 22. – 06. 08.: a Nagy Mózes Főgimnázium rajztagozatos diákjainak kiállítása. Szervezte Koszta Ervin, Györgyjakab Boroka és Szász Edit rajztanár.

-2025. 06. 28 – 07. 18.: Udvertér-lét című kiállítás az ILCM saját képzőművészeti gyűjteményéből A katonaneveldétől a múzeumig című tudományos konferenciához kapcsolódóan. Szervezte Dimény Attila.

-2025. 07. 20. – 08. 31.: a 33. Incitato Művésztelep Ló-pofák című zárókiállítása. Szervezte Tóth Ildikó, méltatta Nagy Miklós Kund művészeti író.

-2025. 09. 04 – 11. 14.: Incze István festőművész születésének 120. évfordulójára a ILCM saját gyűjteményéből kiállítottuk a művész udvarterekről készített alkotásait. Szervezte Dimény Attila.

-2025. 12. 07 – 2026. 02. 27.: A Paksi Városi Múzeum Bottyánsánc az évezredek küszöbén című időszakos kiállítás. Szervezte dr. Fazekas Ferenc PVM igazgatója és Dimény Attila muzeológus.

Alte activități muzeale:

-2025. 06. 28.: Tudományos konferența A katonaneveldétől a múzeumig. Az egykori Székely Katonanevelde múltja és jövője címmel. Szervezte Dimény Attila. Előadást tartottak: dr. Csikány Tamás hadtörténész, dr. Sztáncsuj Sándor régész, Szócs János falkép-restaurátor, Fehér János

művészettörténész, Magyarai Sándor hadtörténész és dr. Dimény Attila muzeológus.

Lansări de carte, întâlniri scriitori-cititori:

-2025. 04. 29.: A Tortoma Kiadó Háromszéki Téka sorozatában megjelent Gazda József Háromszék képzőművészete című könyve bemutatója.

Meghívottak Gazda József művészettörténész, tanár, a kötet szerzője és Demeter László, a Tortoma Kiadó igazgatója. Házigazda Dimény Attila.

-2025. 09. 21.: Incze István festőművész (1905–1978) 120. születési évfordulójára megjelent könyv bemutatója. A könyvet szerkesztették a művész gyermekei, Incze István és Incze Ágnes Erzsébet, bemutatja dr. János Mihály művészettörténész. Házigazda Dimény Attila.

Activități cu colecții

Depozitare, înregistrare:

În perioada ianuarie-iulie 2025, personalul de specialitate a verificat și actualizat inventarele de specialitate a colecțiilor.

Partimoniul cultural mobil are în total un număr de 8515 obiecte, din care:

- o (A) colecția de istorie 550
- o (B) colecția de etnografie 2886
- o (C) colecția de artă plastică 567
- o (D) biblioteca documentară 1296
- o (Dk) bibliotecă 1694
- o (F) fototeca 1177
- o (P) costume populare în mărime de păpuși 345

În programul DocPat sunt inventariate 3704 înregistrări.

Patrimoniului cultural al secției până la finalul anului s-a îmbogățit cu 39 obiecte, primite prin donație. A (B) etnografie 19, a (C) artă 11 și (F) fototeca 9 articole.

Conservare:

În anul 2025 s-au efectuat următoarele lucrări de conservare: îndepărtarea prafului de pe obiectele expuse în clădire, monitorizarea temperaturii și umidității din depozite și expoziții și menținerea stării ideale.

Activitate științifică

Prelucrarea colecțiilor, lucrări de cercetare

Elaborarea de către Dimény Attila a conceptului expozițional pentru expozițiile de arhitectură și istorie locală, care vor fi amenajate în imobilul fosta academie militară. Cercetări arhivistice în arhivele MNS, în documentele Háromszéki Tanalap din 1937 până în 1952 privind istoria clădirii Academiei Militare Secuiești-Székely Katonanevelde.

Supraveghere profesională a lexiconului online Kézdivásárhely Lexikon (www.kezdilexikon.ro).

Traducerea în limba română a pliantului însoțitor al colecției de 282 de costume populare de mărimea păpușilor, și traducerea materialului expozițional al expoziției itinerante organizate de Muzeul din Paks - tradus de către Dimény Erika.

Studii profesionale

Dimény Attila

2025. 03. 19.: a kolozsvári KJNT 35 éves évfordulójára szervezett konferencián előadást tartott A kézdivásárhelyi múzeum múltja és jövője címmel.

o 2025. 04. 24.: a Kézdivásárhelyi Ifjúsági Szervezet által szervezett diáknapi keretében előadást tartott Kézdivásárhely épített örökségéről.

o 2025. 06. 28.: az ILCM és Kézdivásárhely Polgármesteri Hivatal közös szervezésében a múzeumban megtartott Katonaneveldétől a múzeumig című szakmai konferencia főszerzője, előadást tartott a múzeum egykori székely katonanevelde épületébe való költözéséről és jövőbeli terveiről.

o 2025. 09. 27.: a Tegyük Kézdiszékért Tömörülés által szervezett kézdivásárhelyi Mézédés nap rendezvényen előadást tartott a méhészet, a mézeskalács és a gyertyaöntés kapcsolatáról.

Dimény Attila – 23 szócikk a Kézdivásárhely Lexikon-ban. Online publikáció Szakmai továbbképzők

• 2025. 10. 27 – 11. 26. között Dimény Erika és Lévai Barna részt vett és sikeresen elvégezte a Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ által online, valamint Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeumban és a MAGMA Kortárs Művészeti Kiállítótérben tartott múzeumi szakmai blended képzését, amelynek címe: Komplex múzeumi ismeretközvetítés: pedagógia, élmény, élethosszig tartó tanulás.

MUZEUL „HASZMANN PÁL” din Cernat

1. Activitate muzeală de fond, programe derulate pe parcursul întregului an:

Asociația Culturală Haszmann Pál din Cernat, care funcționează lângă muzeu, mobilizează surse de finanțare pentru realizarea programelor și pentru modernizarea colecțiilor. În mod constant depunem proiecte la Fondul Bethlen Gábor, Fondul Csoóri Sándor, Fondul Cultural Național al Ungariei, Fundația Communitas, precum și la Consiliul Local al Comunei Cernat.

În anul 2025 aceste surse au contribuit cu peste **40.000 de lei** la realizarea activităților muzeale enumerate, completând bugetul alocat din fonduri publice. Activitățile de redactare a proiectelor, de organizare și implementare a programelor, precum și realizarea rapoartelor financiare se desfășoară pe tot parcursul anului.

Pe durata întregului an, în fiecare sâmbătă, atelierul nostru de creație este plin: trei generații – bunici, părinți și copii – creează împreună în cadrul programului **#aSzakkör**. Participanții învață și exersează tehnici de încondeiere a ouălor, împâslire și pictură pe mobilier.

Atelierele sunt coordonate împreună cu Haszmann Gabriella, pedagog muzeal, care predă pictura pe mobilier și încondeierea ouălor, iar subsemnata predă încondeierea ouălor și împâslirea.

În 2025 ne-am asociat din nou cu programele școlare Săptămâna Verde, Școala Altfel, „Nu e hartă acest ținut” și Anul Copiilor, în cadrul cărora am furnizat activități muzeale complexe și învățare pe bază de experiențe pentru câteva sute de elevi (din București,

Budapesta, Dalnic, Cernatul de Sus, Albiș, Târgu Secuiesc, Covasna, Comandău, Micfalău, Pava, Pécs, Sfântu Gheorghe etc.).

În cadrul programului „Határtalanul” din Ungaria am primit, de asemenea, câteva sute de elevi (40 de grupuri), pentru care am asigurat ghidaj muzeal și, la cerere, activități de pedagogie muzeală, uneori împreună cu Haszmann Gabriella.

Tot cu ghidaj și activități educative am primit și grupurile din cadrul Taberei Itinerante pe Bicicletă (8 grupuri), până la sfârșitul lunii august.

Împreună cu Organizația de Femei din Cernat a UDMR, organizăm lunar prelegeri pe teme de literatură, îngrijire personală, sănătate, grădinărit, sport etc., care atrag în mod constant 60–70 de participanți, în principal din comuna Cernat. Muzeul asigură spațiul pentru aceste evenimente.

2. Activitatea în cifre

Conform biletelor de intrare, muzeul a avut 7.715 vizitatori plători. Incluzând participanții la programele gratuite, evenimentele de amploare și prelegeri, numărul total al vizitatorilor în 2025 a fost, similar anului precedent, de aproximativ 13.000 de persoane.

Vizitatori cu acces gratuit:

Csernátóni BuRRogtató – Sunetul motoarelor de odinioară din Cernat:
aprox. 3.000 persoane

Întâlnirea formațiilor de cântece militare și husărești: aprox. 1.000 persoane

Prelegeri lunare (8 luni): aprox. 480 persoane

Noaptea Muzeelor: aprox. 250–300 persoane

Ziua Copiilor: aprox. 150 persoane/eveniment

Specialiști muzeali, delegații ale localităților înfrățite: aprox. 350–400 persoane/an.

Distribuția pe grupe de vârstă arată că muzeul este deosebit de popular în rândul **grupurilor de elevi**, pentru care oferim, la cerere, programe de pedagogie muzeală.

Am avut în vizită 172 de grupuri organizate, dintre care 60% elevi și 40% adulți.

A existat ghidaj muzeal asigurat la fiecare vizită de către subsemnata, fiind vorba în total de **210 ghidaje** realizate pe parcursul anului.

650 de persoane au participat la activități de pedagogie muzeală plătind bilet de intrare.

3. Programe, pedagogie muzeală, expoziții – pe luni

Februarie

La 28 februarie s-a deschis la Centrul de Artă din Sfântu Gheorghe expoziția dedicată graficianului Cseh Gusztáv (1934–1985). Muzeul Haszmann Pál a împrumutat pentru expoziție seriile de gravuri *Case de seamă*, *Șaizeci de frunțași* și lucrarea dedicată lui Haszmann Pál (1902–1977). Seria de gravuri a fost reînramată pe cheltuiala muzeului.

Martie

1 martie – Activitate de vacanță „Mascații”

11 martie – Atelier de confecționare a cocardelor, cu elevi de liceu

Aprilie

8–18 aprilie – **Încondeierea ouălor pentru copii și adulți**, cu aproape 500 de participanți și peste 1.000 de ouă decorate

13 aprilie – Participare la evenimentul de pregătire pentru Paște de la **Castelul Mikes din Zábala**

Iunie

1 iunie – **Ziua Copiilor în grădina muzeului**, cu participarea elevilor și preșcolarilor din patru instituții de învățământ

21 iunie – **Noaptea Muzeelor**, cu întâlnirea Clubului Retro Mobil și prezentarea motoarelor staționare

Deschiderea expoziției *Jókai 200*

Prelegeri, joc popular, proiecție de film în aer liber

Iulie

9 iulie – Expoziția **Conexiuni** a Universității din Pécs

Expoziția itinerantă „**KAPOCS – Hungarikum, ami összeköt**”

Gătire și degustare de fasole, pe baza unei rețete tradiționale din Baranya, Ungaria

August

Tabere de creație desfășurate în continuu pe durata verii

Septembrie

7 septembrie – **A X-a întâlnire a formațiilor de cântece militare și husărești**

20 septembrie – **A 13-a ediție a BuRRogtató Cernat**, cu aprox. 3.000 de participanți

Octombrie

21 octombrie: Deschiderea expoziției **Secuiei – trăsături moștenite** la Muzeul Național Secuiesc

Împrumutarea a 20 de obiecte etnografice

Redactarea fișelor de catalog

4. Conservare și întreținere

Aprilie – renovarea locuinței semi-îngropate cu vatră de piatră

Mai – realizarea de **coduri QR** pentru colecția de utilaje agricole

Pe tot parcursul anului:

- Întreținerea permanentă a curții și colecțiilor

- Curățenia spațiilor expoziționale și adiacente realizată în lipsa personalului auxiliar

5. Îmbogățirea patrimoniului muzeal

În anul 2025 toate colecțiile muzeului s-au îmbogățit:

Colecția etnografică: aprox. 60 de obiecte

Colecția de istorie a tehnicii: 7 aparate radio, 2 televizoare, discuri

Colecția de mașini și unelte agricole: moară de porumb și unelte

Moștenirea artistică a lui **Bércziné Szendrő Csilla**

Colecția de modele de mobilier popular realizată de **Karczagi Zsuzsa**

6. Alte activități profesionale, publicații, conferințe

Publicații realizate de Dimény-Haszmann Orsolya:

Așteptările vizitatorilor reflectate în registrele muzeale – Kriza Könyvek 51

„*În orașul hărniciei secuiești*” – Acta Siculica

Necrolog: **Haszmann Pál Péter (1942–2021)**

Subsemnata a participat la conferințe și la curs de formare profesională:

Martie – Conferința aniversară a Societății Etnografice Kriza János

Octombrie–noiembrie – Curs MOKK de pedagogie muzeală complexă

Alte activități

Redactarea a cca. 70% din conținutul unui manual local, actualizarea inventarului, digitalizare, redactare de publicații de către subsemnata.

MUZEUL DEPRESIUNII BARAOLT

Muzeul Depresiunii Baraolt – Erdővidék Múzeuma din orașul Baraolt gestionează și expune mărturii din domeniul istoriei mineritului și breslelor, precum și colecții de istorie locală. Deține piese rare din produsele glăjăriilor din Ținutul Secuiesc și ale olarilor din Bazinul Baraolt. Muzeul găzduiește scheletul de mastodont de 4 milioane de ani aproape complet, prezentat în felul în care a fost descoperit în cariera de lignit de la Racoșul de Sus.

O expoziție de peste 11.000 de soldați de plumb, care prezintă istoria Transilvaniei de la epoca străveche până la cel de-al Doilea Război Mondial, folosind figurine în miniatură. În anul 2025 am reușit să extindem diorama cu soldați de plumb – am achiziționat a treia parte.

Muzeul Depresiunii Baraolt – Erdővidék Múzeuma se află în colaborare permanentă cu Asociația Culturală Gaál Mózes. Cel mai mare eveniment organizat în colaborare este Zilele Culturale din Bazinul Baraolt, care în 2025 a fost pentru a treizecea oară. (6-12 octombrie 2025). În cadrul seriei de evenimente, au organizat prelegeri interesante, prezentări de carte, concerte, ateliere de artizanat, spectacole de dans și muzică în aproape fiecare localitate din Depresiunea Baraolt.

Punctul culminant al evenimentului este acordarea Premiului pentru Cultura Regiunii Forestiere, în anul 2025 profesoara și artista pensionară Magdolna Rácz a primit onoarea. Acest eveniment care ține o săptămână este pentru toate vârstele, în anul 2025 acesta a fost organizat în 20 de localități, și au fost 2200 de participanți.

În afară de lunile de vară, în fiecare marți a săptămânii se organizează Cercul de autoeducație Tortoma. Programul include lansări de carte și prelegeri pe diverse teme (literatură, arheologie, etnografie, turism, istorie, istorie naturală etc.).

Muzeul sărbătorește zilele speciale, inclusiv carnavalul, Paștele, Rusaliile și sărbătorile de iarnă, cu o serie de prelegeri și ateliere de lucru despre obiceiurile și tradițiile populare. Aceste evenimente sunt dedicate atât pentru copii, cât și pentru adulți.

Evenimente:

În colaborare cu Cercul de Autoeducație Tortoma s-au organizat 37 de programe, dintre care: Întâlnirea de Anul Nou; întâlnire cu publicul și o discuție la masă rotundă cu membrii trupei DayByDay; Ziua Culturii Maghiare; prezentare susținută de Dr. Sándor József Sztáncsu, arheolog la Muzeul Național Secuiesc intitulată De la Aita Mare la Cheile Vârghișului – Cercetări arheologice în regiunea forestieră; 25 de ani în slujba comunității- organizatorul evenimentelor Demeter Zoltán; prelegeri susținute cu ocazia Săptămânii Căsătoriei; prezentare de carte muzicală din volumele intitulate Copacii desenează ploaia de Attila Balázs K. Mélyhegedű și Ferenc Zsidó (Programul a fost

implementat în colaborare cu revista culturală Székelyföld); Distracție de carnaval la Muzeul Depresiunii Baraolt; Activități de carnaval în Căpeni; Etnograful Préda Barna (Valea Zălanului) a susținut o prezentare cu proiecție intitulată Istoria Batalionului 13 Grăniceri Secuiești din Regiunea Depresiunii Baraolt; Istoricul Zsolt Kápolnási (Odorheiu Secuiesc) a susținut o prezentare despre Cel mai mare secu – Viața aventuroasă a lui Balázs Orbán; pPe 18 martie a fost prezentat volumul Martiri fără vărsare de sânge – Statui, monumente și situri memoriale din Carpați; prezentarea video intitulată Islanda, Țara Legendelor – Povestiri în Muzeu. Susținut de Csilla Lakatos, etnograf și muzeolog, care a luat parte în Islanda la un curs de pregătire, perfecționare; prezentare intitulată Puterea Providenței – 150 de ani de la moartea lui János Kriza; O prezentare - proiecție a avut loc cu ocazia Ziua Internațională a Romilor, intitulată Soarta Țiganilor în Ținutul Secuiesc; Poetul Vince Fekete laureat și câștigător al premiului Attila József a prezentat cartea intitulată Apocalipsa frumoasă; am desfășurat activități de decorare și pictare a ouălor de Paște- a fost prezentat tehnica tradițională de scriere cu ceară-ouăle decorate au fost curățate și lustruite. În a doua parte a programului, József Józsa, un potcovar din Bodos, a demonstrat arta potcovarului de ouă, pe care vizitatorii au putut s-o vadă îndeaproape; am organizat concursuri pentru elevele de Ziua Pământului; Nouă luni pe Drumul Mătăsii – cu invitații actriței Tulit Éva, alpinistul Tulit Zsombor și copii lor Eszter és Gergő; profesoara de maghiară Emő Benkő, (Bardoc), a prezentat cartea „Poezii ale copiilor din Filia”; a fost vernisată o expoziție intitulată „Imnul Soarelui” de ilustratoarea Tímea János. Expoziția a cuprins acuarele realizate la Assisi, inspirate din spiritualitatea Sfântului Francisc; Programul Noaptea Muzeelor- care s-a concentrat pe plantele medicinale și utilizările acestora; Béla Bíró, profesor pensionar și director al Casei Memoriale Benedek Elek, a susținut o prezentare video intitulată „Țara Zânelor lui Benedek Elek”; Zilele Culturale din Depresiunea Baraolt- mai multe expoziții au fost vernisate în aceeași zi: Expoziția comemorativă în aer liber intitulată „Jókai Háromszéken” a fost deschisă în grădina muzeului, după aceasta, a fost vernisată expoziția pictorului Mózes Incze (Isaszeg). Expoziția a fost vernisată de pictorul și graficianul, filosoful artei Endre Sipos (Budapesta), în aceeași seară a avut loc vernisajul expoziției profesoarei și artistei pensionare Magdolna Rácz; Medicul ORL Judit Deme a susținut o prezentare video intitulată Trecut și prezent în Asia Centrală: Kazahstan și Uzbekistan; a avut loc o discuție comemorativă intitulată „Povestea celor șapte ani ai mei”. Invitat: Gyula Dávid, istoric literar, fost deținut politic în 1956; sculptorul și directorul muzeului Mihály Vargha a oferit o prezentare video intitulată 150 de ani ai Muzeului Național Secuiesc; o întâlnire de sfârșit de an a avut loc cu titlul „Cine se străduiește, realizează totul!” - Viața și opera lui Apáczai, au ținut o sesiune de pedagogie muzeală la Școala Elementară din Căpeni despre zilele importante ale lunii decembrie.

SPAȚIUL EXPOZIȚIONAL DE ARTĂ CONTEMPORANĂ MAGMA

Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA din Sfântu Gheorghe este o inițiativă artiști pentru artiști. Programul expozițional este bazat pe o concepție care focusează la arta contemporană, având mai mare accent pe arta conceptuală și new media. MAGMA este un artist-run space cu un concept „artist-curatorial” definit, care alături de expoziții individuale sau de grup inițiază proiecte ca producție artistică, prezentări, artist-talk-uri, dezbateri, proiecții de filme, ateliere, publicații online și offline.

Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA a organizat mai multe expoziții de grup și personale în anul 2024, parțial în colaborare cu alte organizații și instituții de

artă. Majoritatea expozițiilor au avut loc la sediul din Sf.Gheorghe.

În spațiile de la subsolul spațiului expozițional, alături de spațiul care găzduiește ateliere de creație, care a fost deja înființat în 2020, celelalte două spații și-au schimbat funcțiile. Unul dintre aceste spații adăpostește materialele de documentare și publicațiile MAGMA și servește ca spațiu de cercetare, în timp ce celălalt spațiu a fost proiectat ca sală de proiectie.

Programe/expoziții organizate în Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA în cursul anului 2025

În 2025, Spațiul Expozițional de Artă Contemporană MAGMA și-a propus ca obiectiv digitalizarea, organizarea și datatizarea materialului documentar al celor zece ediții ale festivalului, care a devenit cunoscut pe plan internațional sub numele de Festivalul Internațional de Performance AnnART între 1990 și 1999 - în și în jurul Lacului Sfânta Anna. Acest proiect și programele publice aferente au determinat o parte semnificativă a activității anuale.

Lucrările create în cadrul programului de rezidență internațională B5 AiR 2024, organizat de Fundația ARTEast din Târgu Mureș, au fost expuse în perioada 8 februarie - 17 aprilie 2025. Scopul programului a fost explorarea relației complexe dintre artist și curator.

Natura invizibilă a lucrărilor de fundal din procesul de dezvoltare a Arhivei AnnART a dat naștere evenimentului multimedia comunitar LIVE TÉKA, care a avut loc între 24 și 25 iulie 2025, în curtea Muzeului Național Secuiesc.

Pe 21 iunie a avut loc seria de programe Noaptea Muzeelor, în cadrul căreia a avut loc o plimbare memorială de-a lungul pietrelor de poticnire din Sfântu Gheorghe, intitulată „Pietrele de poticnire ale memoriei”, condusă de Jenő Kiss, director pensionar al bibliotecii. Accentul plimbării a fost pus pe memoria comunității evreiești din Trei Scaune.

Sfântu Gheorghe s-a alăturat pentru a patra oară, la seria de programe naționale Noaptea Albă a Galeriilor* între 3 și 5 octombrie 2025. În cadrul programului a fost deschisă publicului expoziția de grup intitulată Noul Val Voluntar, în cadrul căreia publicul a putut participa la un tur ghidat și o discuție susținută de Gusztáv Ütő.

În cursul anului Proiectul AnnART Archive a fost prezentat în mai multe locații: la Timișoara în cadrul spațiului It – a space for it, apoi la Budapesta pe 5 noiembrie la Departamentul de Intermedia al Universității Maghiare de Arte Frumoase și la București pe 11 noiembrie la spațiul Centrul Artelor Vizuale Multimedia - în cadrul căruia publicul a putut afla despre obiectivele proiectului, provocările metodologice și realizările de până acum, fiind prezentate și materiale video și imagistice.

Marea majoritate a Arhivei AnnART reprezintă colecția artistului Gusztáv Ütő, ca rezultat al arhivării constante dealungul deceniilor. Este primul proiect de cercetare, numit MAGMA Labor, care se realizează în cooperare cu Muzeul Național Secuiesc, cu scopul de a extinde rolurile instituționale, și anume, un proces de prelucrare istorică științifică a artei contemporane, în cadru muzeal. Toate acestea includ construirea unei infrastructuri de cercetare moderne, de la dezvoltarea bibliotecii specializate până la fotografierea și digitalizarea operelor de artă, precum și arhivarea diverselor medii analogice și digitale în conformitate cu standardele internaționale. Pentru proiectul Arhivei AnnART a fost creat un site web dedicat, care conține descrieri detaliate și interviuri, și prezintă, de asemenea, evenimentele publice, organizate pe parcursul anului.

La invitația MNS am organizat expoziția de arhitectură, care a fost deschisă pe 25 noiembrie și a prezentat lucrări remarcabile selectate din cele două decenii de activitate ale arhitecților Robert Gutowski, precum și proiectul pregătit pentru concursul de idei arhitecturale: Noul Centru de Artă Transilvanian din Sfântu Gheorghe.

Pe lângă programele descrise, Magma a găzduit parțial cursul de formare privind Transferul Complex de Cunoștințe Muzeale: Pedagogie, Experiență, Învățare pe tot parcursul vieții, organizat de Centrul de Educație și Metodologie Muzeală Szentendre, care a oferit instruire practică pe tema Aplicarea metodelor pedagogice de artă în Muzeu. Formarea a vizat în mod specific formarea continuă a muzeologilor și educatorilor muzeali din Ținutul Secuiesc.

Pe parcursul anului 2025 au fost organizate ateliere de creație, la care au participat aproape cincizeci de elevi de grădiniță și școală, învățând tehnici de cianotipie, colaj și fotogramă, temele fiind portretele sau compozițiile tematice realizate din plante.

MUZEUL ETNOGRAFIC CEANGĂIESC DIN ZĂBALA

Colecția a fost fondată la începutul anilor 1970 de către profesorul universitar Ferenc Pozsony. Din 1974 a fost depozitată într-o casă țărănească, construită la începutul secolului 20. În deceniul următor colecția s-a dezvoltat și cu obiecte din diferite zone etnografice ale Ardealului și Moldovei. În prezent deține colecții de valoare cuprinzând mobilier, ceramică, textile, port popular și unelte legate de ceangăi, secui, români, sași și romi.

În ultimul deceniu, în cadrul Secției de la Zăbala a avut loc o intensă muncă de cercetare, de inventariere și digitalizare a colecției, întreprinsă de către studenții la etnografie din Cluj-Napoca și din universități din Ungaria. De asemenea, instituția a găzduit Conferința tinerilor cercetători și muzeografi-etnografi din Ținutul Secuiesc, organizată anual. În așezământul cultural de la Zăbala, frecventat de 2-3 mii de vizitatori în fiecare an, au loc și diverse prelegeri și manifestări culturale, pe teme referitoare la civilizația ceangăilor, dar și pe cele ce țin de istoria, societatea și tradițiile locale.

Activitatea de ghidaj

Datorită specificului muzeului – suprafața redusă și dispunerea spațiilor – vizitatorii nu pot parcurge expozițiile fără ghidaj. Astfel, pe tot parcursul anului vizitatorii au fost însoțiți de către Dimény-Haszmann Árpád, muzeograf, în cadrul celor patru expoziții deschise publicului. Ghidajele au fost oferite în limba română, maghiară și engleză, în funcție de solicitări.

Număr total de vizitatori: 1361, din care vizitatori străini: 388. Creșterea numărului de vizitatori cu acces gratuit: datorată în principal taberei de dansuri populare din vară și grupurilor participante la tabăra ciclistă „Bringás vándortábor”

Evenimente și programe culturale

În anul 2025 muzeul a găzduit două evenimente culturale importante:

* Lansare de carte – Gazda József: Mindennek mestere. Invitat: Gazda József, fondator și președinte de onoare al Asociației Culturale „Kőrösi Csoma Sándor”, etnograf și scriitor

Conținut: prezentarea volumului Mindennek mestere – Cartea cunoașterii țărănești, urmată de discuții cu publicul

* A XII-a ediție a Taberei de Muzică și Dans Popular din Zăbala**

Parteneri: Muzeul Etnografic Ceangău și Castelul Mikes din Zăbala

Alte activități:

- seară de dans organizat în muzeu
- cursuri de dansuri din Magyarlapád, susținute de instructorii Stefán-Dobai Katalin și Stefán Bencze
- ateliere de meșteșuguri pentru copii și tineri
- acces gratuit la muzeu pe toată durata taberei

O parte semnificativă a activității din 2025 a fost dedicată inventarierii, documentării și reorganizării patrimoniului muzeal.

Număr de obiecte nou inventariate: 100 (Tipuri de obiecte: unelte de cizmar, ustensile pentru tăierea porcului și coacerea pâinii, obiecte legate de creșterea oilor etc.)

- Activități realizate: curățare, conservare primară, fotografiere, descriere și introducere în inventar.

Organizarea noilor containere de depozitare

Muzeul a obținut prin proiect două containere noi pentru depozitare. Responsabilitățile muzeografului au inclus:

- colectarea obiectelor aflate în diverse locații
- reorganizarea și depozitarea lor în noile spații
- stabilirea unui sistem coerent de evidență și depozitare

Organizarea bibliotecii

A fost curățat și pregătit șura de pe proprietatea vecină muzeului, unde a fost depozitată biblioteca profesorului Pozsony Ferenc, adusă de la Cluj.

- Număr estimat de volume: aproximativ 10.000
- Stadiu: organizare tematică finalizată; inventarierea urmează să fie realizată

Alte activități instituționale

Pe lângă atribuțiile de curatoriat, au fost îndeplinite diverse sarcini administrative și de întreținere:

- depozitarea materialului lemnos al muzeului
- curățarea curții și strângerea frunzelor în sezonul de toamnă
- menținerea curățeniei în sălile de expoziție și în grupurile sanitare
- diverse activități de întreținere și organizare

Anul 2025 a reprezentat o perioadă intensă și diversificată în activitatea Muzeului Etnografic Ceangău. Numărul ridicat de ghidaje, organizarea evenimentelor culturale, precum și munca amplă de inventariere și reorganizare a patrimoniului au contribuit la consolidarea funcționării instituției și la dezvoltarea ei profesională. Reorganizarea depozitelor și structurarea bibliotecii constituie investiții pe termen lung în gestionarea adecvată a colecțiilor muzeale.

Perioada analizată poate fi considerată una productivă și oferă o bază solidă pentru obiectivele profesionale ale anului următor.

Muzeul Național Secuiesc contribuie la promovarea potențialului turistic.

Rezultatele bune din anii precedenți pot fi repetate, ne-am definit o strategie de comunicare convingătoare, ne vom ocupa de evaluarea experienței vizitatorilor.

Dorim să menținem climatul prietenos, în care vizitatorii să se simtă bine pe lângă experiențele și informațiile dobândite.

Ne-am propus pentru viitor să integrăm în oferta noastră expozițională-educțională programe și evenimente special concepute și organizate pentru adolescenți, acestea să răspundă preocupărilor acestei vârste, în așa fel să acopere nevoile lor, nu așa cum percepem noi adulții, ca ei să poată crea legături între ceea ce văd în muzeu și interesele lor. Prin statisticile noastre și ale altor muzee rezultă că adolescenții sunt segmentul demografic cel mai slab reprezentat printre vizitatori.

În urma extinderii MNS se estimează creșterea numărului de vizitatori. În urma extinderii vom folosi mijloacele de comunicare rapide și ușor accesibile, disponibile pe Internet care vor ajuta în promovare și vor mări substanțial popularitatea muzeului.

Ne propunem re tehnologizarea muzeului prin realizarea de copii virtuale ale obiectelor de patrimoniu. Vom dispune de proiecție 3D - de navigarea în mediul virtual – în colecții și depozite virtuale.

Vom adapta soluții multimedia și softuri diverse high tech de înaltă calitate, vom adapta tur virtual prin tehnologii actuale – ca vizitatori să poată accesa de pe telefoanele mobile.

Vom avea afișaj digital, sisteme audio-video, sisteme de sonorizare sofisticate, sistem audio-guide multimedia – prin aplicație de pe telefonul mobil.

Vom adapta InfoPoint cu soluție interactivă ce presupune digitizarea hărților pentru îndrumare și informare format din software și display-uri profesionale cu touch screen. Vom adapta tehnologii pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Personalul MNS dă dovadă de cinste, fidelitate și corectitudine în exercitarea funcției. Comunicarea internă, crearea climatului de încredere și respect între angajații instituției, menținerea profesionalismului constituie o prioritate pentru Muzeul Național Secuiesc.

În data de 4 martie 2026 a fost un moment istoric în Sfântu Gheorghe, la Muzeul Național Secuiesc a sosit pianul de concert Bogányi, pian de renume mondial. Sfântu Gheorghe s-a îmbogățit cu un instrument muzical special, cu un pian Bogányi, pianul de concert are aspect futurist, are un design unic și un sunet, un ton mai bogat decât celelalte pianе de concert.

Cu ocazia aniversării a 151 de ani a MNS a fost organizat un eveniment festiv în Sala Béla Bartók a muzeului, unde a fost prezent și Gergely Bogányi, pianist și compozitor laureat al Premiilor Kossuth și Liszt Ferenc, creator al instrumentului muzical, care a dat un concert la ceremonia de inaugurare.

Invitatul de onoare al serii a fost Dr. Balázs Hankó, ministrul Culturii și Inovării din Ungariei, care a predat oficial instrumentul – pianul Bogányi - comunității noastre.

Pianul Bogányi nu este unic doar prin forma sa. Pianul oferă un sunet extrem de clar, puternic și bogat în armonice, este o inovație artistică și tehnologică care a deschis un nou capitol în istoria creației de pian.

De acum încolo ne propunem să organizăm o serie de evenimente, concerte muzicale clasice marcante, susținute de pianiști și orchestre de prestigiu.

Misiunea unui muzeu modern nu se limitează la a servi doar știința, are și sarcina de a sprijini arta.

Clădirea renovată obligă instituția să nu revină la vechea abordare: se caută un ton nou și soluții narative noi în fiecare expoziție.

Sala Bartók care a fost transformată într-o sală de concerte, este una dintre locațiile cheie ale muzeului. Iar în acest an vom organiza concerte fantastice, în viața culturală a MNS muzica nu este doar o activitate secundară, ci parte a identității muzeului.

Pe pereții sălii Bartók este expus Panteonul Secuiesc, care prezintă pe cei mai importanți scriitori, oameni de știință, soldați și artiști ai regiunii. Portretele au fost create de artistul Győző Somogyi din Veszprém, laureat al Premiului Munkácsy.

Una dintre cele mai mari provocări ale anului 2026 este umplerea cu conținut a Castelului Mikó din Oltszem. Consiliul Județean Covasna va renova clădirea cu fonduri UE, iar Muzeul Național Secuiesc va fi însărcinat cu amenajarea acestuia cu expoziții.

Prin proiect se propune integrarea monumentului istoric în circuitul turistic, care va căpăta noi funcții culturale și turistice, devenind Muzeul Ecvestru Secuiesc.

Deoarece va funcționa ca secție nouă a MNS, proiectul este deja în faza de implementare (introducerea cablaje pentru sisteme video de supraveghere în așa fel, ca ulterior să nu se facă intervenții asupra finisajelor restaurate, sisteme tehnice de protecție împotriva efracției și furtului, monitorizarea accesului și alte mijloace specifice de securitate muzeală). Secția de la Olteni funcțional va fi un muzeu ecvestru, care va da un nou impuls vieții culturale și turismului, unde cu diferiți parteneri se vor organiza evenimente și activități specifice, atât pentru locuitorii zonei, cât și pentru publicul larg.

Ne propunem ca în anii următori să continuăm proiectul de extindere MNS pe terenul aferent sediului din str. Kós Károly, nr.4, Sfântu Gheorghe;

Proiectul propune extinderea Muzeului Național Secuiesc, clădirea actuală fiind insuficientă în ceea ce privește suprafața de expunere și depozitare. Scopul principal constă în extinderea spațiului expozițional prin depozite vizitabile, extinderea atelierelor de conservare și restaurare, a spațiilor destinate serviciilor administrative.

În clădirea principală a muzeului cea mai importantă sarcină a anului 2026 este finalizarea expoziției arheologice permanente, de la etajul al doilea, dedicată memoriei legendarului arheolog Ferenc László.

De asemenea, este planificată amenajarea unei camere memoriale Kós Károly... Momentan se află în faza de planificare a conceptului (temă, cronologie), colectarea și prezentarea materialelor într-un mod structurat. Activitatea arhitecturală a lui Károly Kós (1883–1977) s-a întins pe aproape întreaga perioadă a secolului XX și a însoțit marile schimbări istorice care au marcat acest secol. Dorim să prezentăm un spațiu prietenos pentru vizitatori, care să comemoreze persoana într-un mod demn.

Vargha Mihály
Director
Sfântu Gheorghe, 18 martie 2026